

ZAKON O VISOKOM OBRAZOVANJU

I - OSNOVNE ODREDBE

Predmet zakona

Član 1.

Zakonom o visokom obrazovanju utvrđuju se ciljevi, principi, organizacija i finansiranje visokog obrazovanja u Republici Srpskoj, uslovi i način obavljanja djelatnosti, odgovornost, pravo i obaveze nadležnih organa u ovoj oblasti, ustanovljavaju organi za sprovođenje zakona i međunarodnih obaveza, utvrđuje način osiguranja kvaliteta, kao i druga pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja u Republici Srpskoj.

Djelatnost visokog obrazovanja

Član 2.

Visoko obrazovanje je djelatnost od posebnog društvenog interesa za Republiku Srpsku, (u daljem tekstu: Republika).

Član 3.

U svrhu reforme i razvoja visokog obrazovanja, ovaj zakon ustanovljava principe i standarde pružanja visokog obrazovanja u Republici, u skladu sa strateškim ciljevima evropskog područja visokog obrazovanja izražene u Deklaraciji evropskih ministara visokog obrazovanja iz Bolonje (1999. godine) i drugim relevantnim propisima u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini, kao i međunarodnim dokumentima.

Ciljevi visokog obrazovanja

Član 4.

Osnovni ciljevi visokog obrazovanja su:

- a) sticanje, razvijanje, zaštita i prenošenje znanja i sposobnosti, posredstvom nastave i naučnoistraživačkog rada i time doprinošenje razvoju sposobnosti pojedinaca i društva;
- b) pružanje mogućnosti pojedincima da pod jednakim uslovima steknu visoko obrazovanje i da se obrazuju tokom čitavog života; i
- v) uspostavljanje i razvijanje saradnje u visokom obrazovanju.

Principi visokog obrazovanja

Član 5.

Djelatnost visokog obrazovanja zasniva se na sljedećim principima:

- a) akademske slobode i akademska samouprava;
- b) autonomija visokoškolske ustanove;

- v) jedinstvo nastave i naučnoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada;
- g) otvorenost prema javnosti i građanima;
- d) uvažavanje humanističkih i demokratskih vrijednosti evropske i nacionalne tradicije;
- đ) usklađivanje sa evropskim sistemom visokog obrazovanja i unapređivanje akademske mobilnosti nastavnog osoblja i studenata;
- e) poštivanje ljudskih prava i građanskih sloboda, uključujući zabranu svih vidova diskriminacije;
- ž) učešće studenata u upravljanju i odlučivanju, posebno u vezi sa pitanjima koja su od značaja za kvalitet nastave;
- z) ravnopravnost visokoobrazovnih ustanova bez obzira na oblik svojine, odnosno na to ko je osnivač;
- i) obezbjeđivanje kvaliteta i efikasnosti studiranja;
- j) konceptu cjeloživotnog obrazovanja;
- k) afirmaciji konkurencije obrazovnih i istraživačkih usluga radi povećanja kvaliteta i efikasnosti visokoškolskog sistema.

Nivoi visokog obrazovanja

Član 6.

- (1) U smislu ovog zakona, visoko obrazovanje jeste obrazovanje nakon srednje škole koje vodi do međunarodno priznatog stepena visokog obrazovanja.
- (2) Visoko obrazovanje organizuje se u tri ciklusa:
 - a) prvi ciklus vodi do akademskog zvanja završenog dodiplomskog studija [the degree of Bachelor] ili ekvivalenta, stečenog nakon najmanje tri ili najviše četiri godine studija nakon sticanja svjedočanstva o završenoj srednjoj školi, koji se vrednuje sa najmanje 180 odnosno do 240 bodova, evropski kreditni transferni sistem (EUROPEAN CREDIT TRANSFER SYSTEM), (u daljem tekstu: ECTS);
 - b) drugi ciklus vodi do akademskog zvanja magistra ili ekvivalenta, stečenog nakon završenog dodiplomskog studija, i traje jednu ili dvije godine, a vrednuje se sa 60 odnosno 120 ECTS bodova, i to na način da u zbiru sa prvim ciklusom predstavlja 300 ECTS bodova; i
 - v) treći ciklus vodi do akademskog zvanja doktora ili ekvivalenta, i traje tri godine, a koji se vrednuje sa 180 ECTS bodova.
- (3) Iz odredaba stava 2. ovog člana izuzet je studij medicine u prvom ciklusu koji se vrednuje do 360 ECTS bodova.
- (4) Jedan semestar studija nosi 30 ECTS bodova u svakom ciklusu.

Zvanja koja se stiču u visokom obrazovanju

Član 7.

- (1) Završetkom stepena prvog ciklusa stiče se pravo na određenu akademsku titulu, odnosno stručno zvanje u određenoj oblasti.
- (2) Završetkom stepena drugog ciklusa stiče se akademska titula i zvanje magistar ili ekvivalenta za određenu oblast.
- (3) Završetkom stepena trećeg ciklusa stiče se akademska titula i naučno zvanje doktor nauka za određenu oblast.
- (4) U međunarodnom prometu i u diplomi na engleskom jeziku koju je stekao, student iz stava 1. ovog člana je nosilac diplome prvog univerzitetskog stepena

(bachelor), naziv koji je stekao student iz stava 2. ovog člana je nosilac diplome drugog univerzitetskog stepena (master), a naziv koji je student stekao iz stava 3. ovog člana je nosilac diplome trećeg univerzitetskog stepena (Ph.D), odnosno odgovarajući naziv na jeziku na koji se diploma prevodi.

(5) Lista zvanja iz odgovarajućih oblasti i skraćenice stručnih, akademskih i naučnih naziva utvrđuju se Pravilnikom o korišćenju akademskih titula, sticanju naučnih i stručnih zvanja.

(6) Pravilnik iz stava 5. ovog člana donosi Vlada Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada).

(7) Izuzev zvanja koja se dodjeljuju u vidu počasnih doktorata nauka (honoris causa), ne mogu se dodjeljivati zvanja koja nisu predviđena ovim zakonom i Pravilnikom o korišćenju akademskih titula, sticanju naučnih i stručnih zvanja.

Pristup visokom obrazovanju

Član 8.

(1) Pristup visokom obrazovanju imaju sva lica koja su završila četvorogodišnju srednju školu u Republici i Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: BiH), kao i učenici koji su završili srednju školu u inostranstvu.

(2) Učenici koji su srednju školu završili u inostranstvu, dokaz o završenoj školi, svjedočanstvo ili diplomu, podnose visokoškolskoj ustanovi, a koja je prethodno nostrifikovana u Ministarstvu prosvjete i kulture Republike Srpske (u daljem tekstu: Ministarstvo).

(3) Biće priznato svjedočanstvo ili diploma koja pokazuje nivo obrazovanja koji se suštinski ne razlikuje od obrazovanja u Republici i BiH i koji nosiocu daje pravo da se prijavi na univerzitet ili polaže prijemni ispit na univerzitetu u datoj stranoj zemlji.

Član 9.

(1) Visokoškolska ustanova utvrđuje, u skladu sa zakonom, kriterijume i način na osnovu kojih se obavlja klasifikacija i izbor kandidata za upis (uspjeh u prethodnom obrazovanju, vrsta prethodnog obrazovanja, posebna znanja, vještine ili sposobnosti i sl.).

(2) Kandidat za upis na studije prvog ciklusa polaže prijemni ispit ili ispit za provjeru sklonosti i sposobnosti.

(3) Redosljed kandidata za upis na studije prvog ciklusa utvrđuje se na osnovu opšteg uspjeha postignutog u srednjem obrazovanju i rezultata postignutih na prijemnom ispitu ili ispitu za provjeru sklonosti i sposobnosti, na način i u postupku predviđenim opštim aktom visokoškolske ustanove i konkursom.

(4) Na studije drugog i trećeg ciklusa kandidat se upisuje pod uslovima, na način i po postupku predviđenim opštim aktom visokoškolske ustanove i konkursom.

Član 10.

Stranac se može upisati na studij pod istim uslovima kao i državljanin Republike odnosno Bosne i Hercegovine.

Član 11.

Pristup visokom obrazovanju neće biti ograničen direktno ili indirektno, na osnovu pola, rase, seksualne orijentacije, fizičkog ili drugog nedostatka, bračnog stanja, boje kože, jezika, vjeroispovijesti, političkog ili drugog mišljenja, nacionalnog, etničkog ili socijalnog porijekla, veze sa nekom nacionalnom zajednicom, imovine, rođenja, godina ili nekog drugog statusa.

II – VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Vrste visokoškolskih ustanova

Član 12.

(1) Visokoškolske ustanove su univerziteti i visoke škole.
Naziv "univerzitet":

a) ograničen je na visokoškolsku ustanovu koja se bavi i nastavnim i istraživačkim radom, koja nudi akademske stepene sva tri ciklusa, sa ciljevima koji uključuju unapređenje znanja, misli i školstva u Republici, obrazovni, kulturni, društveni i ekonomski razvoj, promociju demokratskog društva i postizanje najviših standarda nastave i istraživačkog rada i

b) odnosi se na visokoškolsku ustanovu koja nudi studij u najmanje pet studijskih grupa, ispunjava druge uslove u skladu sa zakonom, i za koju je sproveden postupak akreditacije i licenciranja.

(2) Naziv "visoka škola":

a) ograničen je na visokoškolsku ustanovu koja je akreditovana za davanje diploma i stepena prvog ciklusa, sa ciljevima koji uključuju pripremu i obuku pojedinaca za stručni, ekonomski i kulturni razvoj i promociju demokratskog društva i postizanje visokih standarda nastave i učenja i

b) odnosi se na visokoškolsku ustanovu koja nudi studij prvog stepena u najmanje jednoj studijskoj grupi (grupi srodnih akademskih disciplina), ispunjava druge uslove u skladu sa zakonom, i za koju je sproveden postupak akreditacije i licenciranja.

(3) Pod nazivima visokoškolskih ustanova i njihovih organizacionih jedinica mogu istupati u pravnom prometu samo visokoškolske ustanove koje imaju dozvolu za rad i koje su upisane u sudski registar, u skladu sa ovim zakonom, posebno sa odredbama koje se odnose na osnivanje, organizacionu strukturu i ukidanje ovih ustanova.

Naučni instituti i druge naučnoistraživačke ustanove i organizacije

Član 13.

(1) Radi unapređivanja naučnoistraživačkog rada, univerzitet u svom sastavu može imati naučne institute i druge naučnoistraživačke ustanove i organizacije.

(2) Institut ili druga naučnoistraživačka ustanova iz stava 1. ovog člana može ostvarivati dio akreditovanih studijskih programa diplomskih akademskih i doktorskih studija na univerzitetu, u skladu sa statutom, odnosno opštim aktom univerziteta.

Član 14.

Radi komercijalizacije rezultata naučnoistraživačkog ili umjetničkog rada, visokoškolska ustanova može biti osnivač centra za transfer tehnologije, inovacionog centra, poslovno-tehnološkog parka i drugih organizacionih jedinica, u skladu sa zakonom.

Osnivanje i prestanak rada visokoškolskih ustanova

Član 15.

(1) Visokoškolsku ustanovu može osnovati Republika, domaće pravno ili fizičko lice, kao i strano pravno ili fizičko lice zajedno sa domaćom visokoškolskom ustanovom, u skladu sa ovim zakonom.

(2) Naziv visokoškolske ustanove određuje osnivač u skladu sa zakonom.

(3) Visokoškolska ustanova može obavljati djelatnost u inostranstvu, uz saglasnost osnivača.

Član 16.

Akt o osnivanju visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika, donosi Narodna skupština Republike Srpske (u daljem tekstu: Narodna skupština) na prijedlog Vlade Republike Srpske (u daljem tekstu: Vlada).

Član 17.

Visokoškolska ustanova može početi da radi i obavlja svoju djelatnost nakon dobijanja licence i akreditacije.

Član 18.

(1) Visokoškolska ustanova može početi da radi i obavlja djelatnost ako ispunjava propisane organizacione, kadrovske, prostorne, materijalno-tehničke uslove, ako posjeduje biblioteku i informatičku opremu za izvođenje nastave i ispunjava druge propisane uslove.

(2) Visokoškolska ustanova ispunjava kadrovske uslove za početak rada i obavljanje djelatnosti ako ima u radnom odnosu najmanje jednu polovinu od ukupnog broja nastavnika potrebnih za izvođenje nastave na obaveznim nastavnim predmetima za sve cikluse koje organizuje utvrđenim nastavnim planom, osim na akademiji umjetnosti. Nakon donošenja odluke o osnivanju javne visokoškolske ustanove, Ministarstvo će formirati Komisiju matičara. Komisija matičara ima zadatak da uspostavi procedure za početak rada visokoškolske ustanove. Ministarstvo će donijeti posebnu odluku o obavezama i načinu rada Komisije matičara.

(3) Visokoškolska ustanova ispunjava prostorne uslove za početak rada i obavljanje djelatnosti ako ima odgovarajući prostor u sopstvenom vlasništvu, a ako je osnivač Republika, u sopstvenom vlasništvu ili vlasništvu Republike.

(4) Visokoškolska ustanova obavlja djelatnost visokog obrazovanja u sjedištu ili van sjedišta, ako ima posebno odobrenje Ministarstva.

(5) Bliže uslove za osnivanje i početak rada visokoškolskih ustanova i postupak za utvrđivanje ispunjenosti ovih uslova propisuje Vlada, posebnim opštim aktom.

Član 19.

Visokoškolska ustanova za čije se osnivanje ne obezbjeđuju sredstva iz budžeta Republike, dužna je da uz zahtjev za dobijanje dozvole za rad dostavi i bankarsku garanciju za nastavljjanje i završetak studija u slučaju prestanka rada ustanove ili prestanka rada određenog studijskog programa, prema planiranom broju studenata.

Član 20.

(1) Osnivač visokoškolske ustanove formira ekspertsku komisiju sa zadatkom da pripremi elaborat o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove.

(2) Članovi ekspertske komisije su univerzitetski nastavnici iz naučne i stručne oblasti za koju se osniva visokoškolska ustanova.

(3) Elaborat o osnivanju sadrži dokaze o opravdanosti osnivanja visokoškolske ustanove i dokaze da su ispunjeni propisani uslovi za osnivanje i rad visokoškolske ustanove.

(4) Elaborat iz stava 1. ovog člana osnivač podnosi Ministarstvu zajedno sa zahtjevom za donošenje rješenja o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja.

Član 21.

(1) Ministar prosvjete i kulture Republike (u daljem tekstu: ministar) formira komisiju koja treba da ispita uslove za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja. Članovi komisije su univerzitetski nastavnici iz naučne i stručne oblasti za koju se osniva visokoškolska ustanova.

(2) Na osnovu pozitivnog izvještaja komisije, ministar donosi rješenje o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja. Nakon donošenja akta o osnivanju visokoškolske ustanove ministar će izdati dozvolu za rad.

Član 22.

(1) Djelatnost visokog obrazovanja u Republici mogu obavljati samo ustanove koju su za to dobile odobrenje Ministarstva.

(2) Javne isprave izdate suprotno stavu 1. ovog člana od ustanove koja obavlja djelatnost visokog obrazovanja u Republici, a nema dozvolu za rad na teritoriji Repubike, pravno su ništave.

(3) Prosvjetna inspekcija će po službenoj dužnosti zabraniti rad ustanovi koja obavlja rad suprotno st. 1. ovog člana.

Član 23.

(1) Prije donošenja akta o ukidanju javne visokoškolske ustanove osnivač formira ekspertsku komisiju sa zadatkom da pripremi elaborat o opravdanosti ukidanja visokoškolske ustanove.

(2) Akt o ukidanju visokoškolske ustanove čiji je osnivač Republika, donosi Narodna skupština.

(3) U slučaju prestanka rada javne visokoškolske ustanove, osnivač je dužan da zatečenim studentima omogućí završetak studija.

Statusne promjene

Član 24.

Visokoškolska ustanova može vršiti statusne promjene uz prethodnu saglasnost osnivača, a ako je osnivač Republika, uz saglasnost Ministarstva.

III – OBRAZOVNA DJELATNOST

Organizacija studija

Član 25.

(1) Visoko obrazovanje može se organizovati kao redovni studij, vanredni studij, obrazovanje na daljinu, ili u kombinaciji ova tri načina studiranja, u skladu sa zakonom, podzakonskim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Visokoškolska ustanova, odnosno njene organizacione jedinice, u okviru svoje djelatnosti mogu obavljati naučnoistraživačku, umjetničkostvaralačku, ekspertskokonsultantsku i izdavačku djelatnost, a mogu da obavljaju i druge poslove iz naučnog, stručnog, istraživačkog i umjetničkog rada, pod uslovom da se tim poslovima ne ugrožava kvalitet nastave.

(3) Visokoškolska ustanova, odnosno fakultet ili umjetnička akademija, u okviru svoje djelatnosti može realizovati programe obrazovanja tokom cijelog života van okvira studijskih programa za koje je dobila dozvolu za rad.

(4) Uslovi, način i postupak realizacije programa iz stava 3. ovog člana uređuju se opštim aktom ustanove.

(5) Licu koje je savladalo program iz stava 3. ovog člana ustanova izdaje uvjerenje.

(6) Lice upisano na program iz stava 3. ovog člana nema status studenta, u smislu ovog zakona.

Član 26.

(1) Visokoškolska ustanova dužna je da organizuje predavanja i druge oblike nastave za sve studente, osim pri ostvarivanju studijskog programa na daljinu.

(2) Bliži uslovi i načini ostvarivanja studijskog programa na daljinu uređuju se podzakonskim aktom i opštim aktom visokoškolske ustanove.

(3) Visokoškolska ustanova dužna je da na odgovarajući način informiše studente o načinu, vremenu i mjestu održavanja nastave, ciljevima, metodama i sadržajima nastave, o sadržajima, metodama, kriterijumima i mjerilima ispitivanja, o načinu obezbjeđivanja javnosti na ispitu i načinu ostvarivanja uvida u rezultate, kao i o ostalim pitanjima od značaja za studente.

(4) Obaveze visokoškolske ustanove u pogledu načina organizovanja i vremena održavanja oblika studija i informisanja studenata o tome, uređuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

(5) Nastavnici i saradnici u visokoškolskoj ustanovi mogu održavati predavanja i druge oblike nastave na jednom od jezika konstitutivnih naroda, po vlastitom izboru.

(6) Studenti mogu polagati ispite na jednom od jezika konstitutivnih naroda, po vlastitom izboru.

Član 27.

(1) Nastavni predmeti tokom studiranja u pravilu su jednosemestralni.

(2) Nastavni predmeti mogu biti obavezni, izborni i fakultativni, što se utvrđuje nastavnim planom i programom /studijskim programom/.

(3) Nastavnim planom studija u prvom i drugom ciklusu utvrđuje se najmanje 20, a najviše 25 časova nastave sedmično.

Obim studija

Član 28.

(1) Obim studija izražava se zbirom ECTS bodova.

(2) Svaki nastavni predmet iz studijskog programa iskazuje se brojem ECTS bodova.

(3) Između različitih studijskih programa može se vršiti prenos ECTS bodova. Kriterijumi i uslovi prenošenja ECTS bodova propisuju se statutom visokoškolske ustanove, odnosno sporazumom visokoškolskih ustanova.

Član 29.

(1) Zbir od 60 ECTS bodova odgovara prosječnom ukupnom angažovanju studenta u obimu 40-časovne radne sedmice tokom jedne školske godine.

(2) Ukupno angažovanje studenta sastoji se od nastave (predavanja, vježbe, praktikumi, seminari i dr.), samostalnog rada, kolokvijuma, ispita, izrade završnih radova, dobrovoljnog rada u lokalnoj zajednici i ostalih vidova angažovanja.

Nastavna godina

Član 30.

(1) Visokoškolska ustanova organizuje i izvodi studije u toku školske /nastavne/ godine koja po pravilu počinje 1. oktobra i traje 12 kalendarskih mjeseci.

(2) Školska godina može se dijeliti na:

a) dva semestra, u kojima nastava traje 15 sedmica;

b) tri trimestra, u kojima nastava traje 10 sedmica;

c) blokove, u ukupnom trajanju od 30 sedmica, čije se pojedinačno trajanje utvrđuje opštim aktom visokoškolske ustanove.

(3) Nastava pojedinačnih predmeta po pravilu se organizuje i izvodi u toku jednog semestra, jednog trimestra ili jednog bloka, a najduže u toku dva semestra ili tri trimestra.

Nastavni plan i program

Član 31.

(1) Nastavnim planom se utvrđuje: trajanje studija, nastavni predmeti i njihov raspored po godinama i semestrima, i broj časova za razne oblike nastave.

(2) Nastavnim programom utvrđuje se sadržaj nastavnog predmeta, način izvođenja nastave i polaganja ispita, kao i spisak obaveznih udžbenika, priručnika i literature na osnovu kojih se polažu ispiti iz tog nastavnog predmeta.

(3) Stepen prvog ciklusa i drugi programi koji vode do diplome koje nudi visokoškolska ustanova, fleksibilni su tako da omogućavaju ulazak i izlazak u odgovarajućim fazama, sa dodjelom ECTS bodova i/ili kvalifikacija, zavisno od napretka koji je pojedinačni student ostvario.

(4) Prilikom formulisanja pravila, visokoškolska ustanova osigurava poštivanje važećeg evropskog sistema prenosa kreditnih bodova.

Studijski program

Član 32.

Studijski program je skup obaveznih i izbornih studijskih područja, odnosno predmeta, sa okvirnim sadržajem, čijim se savladavanjem obezbjeđuju neophodna znanja i vještine za sticanje diplome odgovarajućeg nivoa i vrste studija.

Član 33.

(1) Studijskim programom utvrđuju se:

- a) naziv i ciljevi studijskog programa;
- b) vrsta studija i ishod procesa učenja;
- v) stručni, akademski, odnosno naučni naziv;
- g) uslovi za upis na studijski program;
- d) lista obaveznih i izbornih studijskih područja, odnosno predmeta, sa okvirnim sadržajem;
- đ) način izvođenja studija i potrebno vrijeme za izvođenje pojedinih oblika studija;
- e) bodovna vrijednost svakog predmeta iskazana u skladu sa ECTS;
- ž) bodovna vrijednost završnog rada iskazana u skladu sa ECTS;
- z) preduslovi za upis pojedinih predmeta i grupe predmeta;
- i) način izbora predmeta iz drugih studijskih programa;
- j) uslovi za prelazak sa drugih studijskih programa u okviru istih ili srodnih oblasti studija; i
- k) ostala pitanja od značaja za izvođenje studijskog programa.

(2) Izmjene i dopune odobrenog, odnosno akreditovanog studijskog programa koje visokoškolska ustanova primjenjuje radi njegovog usklađivanja sa organizacijom rada i dostignućima nauke i umjetnosti, ne smatraju se novim studijskim programom.

Studijski program za sticanje zajedničke diplome

Član 34.

(1) Studijski program za sticanje zajedničke diplome jeste program koji organizuju i izvode dvije ili više visokoškolskih ustanova koje imaju dozvolu za rad za odgovarajući studijski program.

(2) Studijski program iz stava 1. ovog člana može da se izvodi kada ga usvoje nadležni organi visokoškolskih ustanova koje ga organizuju.

Provjera znanja

Član 35.

Uspješnost studenata u savlađivanju pojedinog nastavnog predmeta kontinuirano se prati tokom nastave, na način predviđen nastavnim planom i programom odnosno studijskim programom, u skladu sa statutom.

Ispiti

Član 36.

(1) Ispit se polaže u sjedištu visokoškolske ustanove, odnosno u objektima navedenim u dozvoli za rad.

(2) Visokoškolska ustanova može u skladu sa nastavnim planom i programom, odnosno studijskim programom i statutom, organizovati polaganje ispita van sjedišta, samo ako je riječ o ispitu iz nastavnog predmeta čiji karakter to zahtijeva.

(3) Ispiti položeni suprotno st. 1. i st. 2. ovog člana ne mogu se priznati i prosvjetna inspekcija će ih poništiti po službenoj dužnosti.

Član 37.

Student sa tjelesnim hendikepom ima pravo da polaže ispit na način prilagođen njegovim mogućnostima, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

Član 38.

(1) Student polaže ispit po završetku nastave iz tog nastavnog predmeta, na način predviđen nastavnim planom i programom, odnosno studijskim programom, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(2) Uspjeh studenata na ispitu izražava se ocjenom od pet (nije položio) koja se ne upisuje u indeks, do ocjene deset (odličan).

(3) Visokoškolska ustanova može pored ovog, propisati i drugi, nenumerički način ocjenjivanja.

(4) Statutom visokoškolske ustanove bliže se uređuje način polaganja ispita i ocjenjivanje na ispitu, u skladu sa zakonom i podzakonskim aktima.

Član 39.

(1) Ispitni rokovi su: januarsko - februarski, aprilski, junsko - julski i septembarsko - oktobarski.

(2) Ispitni rok sadrži u pravilu dva ispitna termina.

(3) Izuzetno, student koji nije skupio najmanje 60 ECTS bodova potrebnih za upis naredne školske godine i kome je preostalo da izvrši obaveze na jednom nastavnim predmetu iz studijskog programa upisane godine, odnosno semestra, da bi skupio ovaj broj ECTS bodova, može te obaveze izvršiti u naknadnom roku u skladu sa statutom.

Član 40.

Poslije tri neuspjela polaganja istog ispita, student ima pravo da na lični zahtjev polaže ispit pred ispitnom komisijom.

Dobrovoljni rad studenata

Član 41.

(1) Dobrovoljni rad je rad studenta bez naknade, koji organizuje visokoškolska ustanova na projektima od značaja za lokalnu zajednicu koji se vrednuje u sistemu visokog obrazovanja.

(2) Uslove, način organizovanja i vrednovanje dobrovoljnog rada uređuje visokoškolska ustanova opštim aktom.

Završni rad i disertacija

Član 42.

(1) Studijskim programom dodiplomskih studija /prvi ciklus/ može biti predviđen završni rad.

(2) Studijski program diplomskih akademskih studija /drugi ciklus/ sadrži obavezu izrade završnog rada.

(3) Doktorska disertacija je završni dio studijskog programa doktorskih studija, osim doktorata umjetnosti koji je umjetnički projekat.

(4) Izuzetno, doktorat nauka može da stekne lice sa završenim studijama medicine i završenom specijalizacijom i radovima objavljenim u vrhunskim svjetskim časopisima, uz odbranu dokorskog rada.

(5) Broj bodova kojima se iskazuje završni rad, odnosno završni dio studijskog programa, ulaze u ukupan broj bodova potrebnih za završetak studija.

(6) Način i postupak pripreme i odbrane završnog rada, odnosno disertacije uređuju se opštim aktom visokoškolske ustanove.

IV – INSTITUCIONALNA AUTONOMIJA I PRAVNI SUBJEKTIVITET

Autonomija

Član 43.

Visokoškolske ustanove uživaju slobodu u nastavnom i naučnoistraživačkom radu unutar svojih licenci, bez miješanja organa javne vlasti.

Član 44.

(1) Ne može se uskratiti ili ograničiti sloboda visokoškolskih ustanova da:
a) inoviraju pružanje visokog obrazovanja u okviru svojih licenci i
b) nude studijske programe za sticanje vještina potrebnih ili korisnih u svrhu ostvarenja ciljeva visokog obrazovanja.

(2) Posebnim zakonom regulišu se pitanja naučnoistraživačkog rada.

Član 45.

Visokoškolske ustanove, u skladu s odredbama ovog zakona, imaju pravo da:
a) izaberu svoja upravna i rukovodna tijela i odrede im mandat;

- b) urede svoje strukture i aktivnosti sopstvenim pravilima u skladu s ovim zakonom, drugim važećim zakonima i svojim statutima;
- v) izaberu nastavno i drugo osoblje;
- g) primaju studente i određuju metode nastave i provjere znanja studenata;
- d) samostalno razvijaju i primjenjuju nastavne planove i programe i istraživačke projekte;
- đ) unutar raspoloživih finansijskih sredstava izaberu predmete koji će se predavati;
- e) samostalno ostvaruju nastavnu i istraživačku saradnju i djelatnost sa drugim visokoškolskim ustanovama; i
- ž) dodjeljuju zvanja profesorima i drugom osoblju u skladu sa ovlašćenjima iz ovog zakona.

Nepovredivost prostora

Član 46.

- (1) Objekti licenciranih visokoškolskih ustanova su nepovredivi.
- (2) Bez odobrenja rektora univerziteta, direktora visoke škole ili ovlašćenog lica, policija i drugi organi za gonjenje i sprečavanje krivičnih djela nemaju pristup univerzitetu ili visokoj školi.
- (3) Izuzetno, da bi se spriječilo krivično djelo ili zaustavilo izvršenje krivičnog djela, mogu se preduzeti neophodne mjere, s tim da se o preduzetim radnjama odmah obavijesti uprava univerziteta odnosno visoke škole.

Ovlašćenja visokoškolske ustanove

Član 47.

- (1) Finasiranje javnih visokoškolskih ustanova uredit će se posebnim zakonom.
- (2) Osim ako zakonom nije drugačije propisano, svaka licencirana javna visokoškolska ustanova ima puni pravni subjektivitet u vezi sa onim pitanjima koja su predmet ovog zakona, uključujući i ovlašćenje da:
 - a) raspolaže i upravlja zemljištem i zgradama koje su u njenom vlasništvu, u skladu sa zakonom i statutom ustanove;
 - b) prima i upravlja sredstvima iz bilo kog zakonitog izvora;
 - v) određuje i ubire školarinu i druge naknade u skladu sa zakonom;
 - g) zapošljava osoblje;
 - d) sklapa ugovore za robu i usluge;
 - đ) ustanovljava pravne odnose sa studentima;
 - e) osniva komercijalna preduzeća u obrazovne i istraživačke svrhe;
 - ž) ulazi u sporazume sa drugim visokoškolskim institucijama u BiH i inostranstvu;
 - z) ima druga ovlašćenja neophodna za efikasno obavljanje svojih funkcija.
- (3) Visokoškolska ustanova statutom i opštim aktima uređuje ovlašćenja iz stava 2. ovog člana.

Novčana sredstva

Član 48.

(1) Novčana sredstva dobijena iz budžeta, vlastiti prihodi, naplaćene školarine, i novčana sredstva iz drugih izvora pripadaju visokoškolskoj ustanovi i organizacionoj jedinici koja ih je ostvarila i troše se u skladu sa zakonom, statutom i usvojenim finansijskim planom.

(2) Statutom visokoškolske ustanove i statutom organizacione jedinice precizira se na koji način i u kom omjeru organizaciona jedinica ima akademska i finansijska ovlašćenja i preuzima odgovornost unutar ustanove, i to tako da se precizno vode i odrede prihodi i rashodi svih organizacionih jedinica.

(3) Statutom organizacione jedinice reguliše se otvaranje računa organizacione jedinice, način nastupa organizacione jedinice na tržištu, način raspolaganja novčanim sredstvima koja organizaciona jedinica ostvari na tržištu, donacijama ili na drugi način izvan budžetskog finansiranja a koja pripadaju organizacionoj jedinici koja ih je ostvarila.

Naknada za školovanje

Član 49.

(1) Univerzitet, odnosno fakultet i visoka škola stiču sredstva iz naknade za školovanje (školarine).

(2) Odluku o visini školarine na javnim visokoškolskim ustanovama za studente koji plaćaju školarinu, na prijedlog visokoškolske ustanove utvrđuje Ministarstvo.

(3) Odluku o visini školarine na privatnoj visokoškolskoj ustanovi utvrđuje ova visokoškolska ustanova.

(4) Visokoškolska ustanova dužna je da prije raspisivanja konkursa za upis novih studenata objavi visinu školarine za narednu školsku godinu za sve studijske programe za koje vrši upis.

(5) Školarinom se utvrđuju troškovi studija za jednu školsku godinu, odnosno za sticanje 60 ECTS bodova.

(6) Školarina obuhvata naknadu za usluge koje visokoškolska ustanova pruža studentu na studiju i u okviru studijskog programa.

Smještaj studenata

Član 50.

Visokoškolska ustanova može da organizuje smještaj i ishranu studenata u skladu sa zakonom kojim se uređuje kolektivni smještaj i ishrana studenata.

Statut

Član 51.

(1) Statut je osnovni opšti akt visokoškolske ustanove kojim se uređuju pitanja od značaja za obavljanje djelatnosti ustanove.

(2) Statutom se bliže uređuju:

a) osnovi organizacije, organi i način rada, upravljanja i rukovođenje visokoškolskom ustanovom;

b) obavljanje istraživačkog, naučnog, stručnog ili umjetničkog rada;

v) postupak izbora u akademska zvanja;

g) način ostaviranja prava i obaveza osoblja i studenta;

- d) organizovanje osoblja i studenta;
- đ) evidencija i
- e) druga pitanja od značaja za rad ustanove.

Član 52.

(1) Statut visokoškolske ustanove donosi Senat uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora visokoškolske ustanove.

(2) Promjena statuta visokoškolske ustanove vrši se na način i u postupku predviđenim statutom visokoškolske ustanove.

(3) Saglasnost na statut visokoškolske ustanove koju je osnovala Republika, odnosno promjenu statuta, daje Ministarstvo u roku od 30 dana od dana prijema statuta, odnosno promjene statuta.

V – ORGANIZACIJA VISOKOŠKOLSKE USTANOVE

Organizacione jedinice

Član 53.

(1) Univerzitet ima organizacione jedinice kao što su fakulteti, akademije, ili naučni instituti, kao i druge organizacione jedinice koje izvode nastavni, naučnoistraživački i umjetnički rad u jednom ili više obrazovnih i naučnih područja, .

(2) Organizacija i nadležnosti organizacionih jedinica bliže se utvrđuju statutom univerziteta i statutom organizacione jedinice.

(3) Statut organizacione jedinice mora biti u skladu sa statutom univerziteta.

(4) Fakulteti, akademije, ili naučni instituti iz stava 1. ovog člana mogu istupati u pravnom prometu pod nazivom visokoškolske ustanove čije su jedinice i svojim nazivom u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

Član 54.

(1) Fakultet je visokoškolska organizacija koja kao sastavni dio univerziteta organizuje i izvodi univerzitetske studije u jednom ili više područja naučnih i stručnih oblasti.

(2) Fakultet može osnivati i izvoditi studije u skladu sa ovim zakonom.

Član 55.

(1) Umjetnička akademija je visokoškolska organizacija koja kao sastavni dio univerziteta organizuje i izvodi univerzitetske umjetničke studije te razvija umjetničko stvaralaštvo i naučnoistraživačku djelatnost u području umjetnosti.

(2) Umjetnička akademija može organizovati i izvoditi stručne i umjetničke studije u skladu sa ovim zakonom.

Organi u visokoškolskoj ustanovi

Član 56.

(1) Organi univerziteta su:

- a) senat,
- b) upravni odbor,
- v) rektor.

(2) Organi visoke škole su:

- a) upravni odbor,
- b) senat,
- v) direktor.

(3) Visokoškolska ustanova može imati i druge stručne organe, odnosno organe za vođenje poslovanja čije se osnivanje, sastav i nadležnost uređuje statutom ili drugim opštom aktom.

Član 57.

Nadležnost, broj, sastav, trajanje mandata, način izbora i razrješenja, kao i način rada i odlučivanja organa privatne visokoškolske ustanove uređuje se statutom, s tim što se mora omogućiti odgovarajuće učešće predstavnika akademskog osoblja i studenata u donošenju odluka koje su od njihovog interesa.

Upravni odbor

Član 58.

(1) Odgovornost za poslovanje licencirane javne visokoškolske ustanove snosi upravni odbor univerziteta ili visoke škole.

(2) Upravni odbor iz stava 1. ovog člana obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom univerziteta odnosno statutom visoke škole, a naročito:

- a) daje mišljenje o statutu visokoškolske ustanove, te donosi opšti akt o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji radnih mjesta i druge opšte akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- b) donosi odluku o osnivanju drugih pravnih lica, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- v) utvrđuje planove finansiranja i razvoja;
- g) donosi godišnji program rada visokoškolske ustanove na prijedlog senata visokoškolske ustanove;
- d) donosi finansijski plan i usvaja godišnji obračun;
- đ) usmjerava, kontroliše i ocjenjuje rad rektora ili direktora u domenu finansijskog poslovanja;
- e) rješava pitanja odnosa sa osnivačem;
- ž) odlučuje o korišćenju sredstava posredstvom iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- z) odlučuje o prigovoru radnika na odluke organa visokoškolske ustanove koji su u prvom stepenu odlučivali o pravima, obavezama i odgovornostima radnika iz radnog odnosa;
- i) podnosi osnivaču najmanje jednom godišnji izvještaj o poslovanju visokoškolske ustanove i dužan je da dostavi druga obavještenja o poslovanju koja zahtijeva Ministarstvo; i
- j) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, aktom o osnivanju i statutom visokoškolske ustanove.

(3) Upravni odbor iz stava 1. ovog člana ima od sedam do jedanaest članova od kojih je najmanje jednu trećinu podržao osnivač, a ostale je podržao senat te visokoškolske ustanove, što se reguliše statutom.

(4) U članstvu Upravnog odbora javne visokoškolske ustanove, u dijelu koji podržava Vlada, će biti zastupljeni pripadnici svih konstitutivnih naroda i pripadnik nacionalnih manjina (ostalih).

(5) Najmanje jedan član upravnog odbora iz stava 1. ovog člana bira se iz reda studenata, a bira ga studentski parlament univerziteta ili visokoškolske ustanove.

Član 59.

Odgovornost za poslovanje licencirane privatne visokoškolske ustanove snosi osnivač, odnosno skupština osnivača - koja se formira kada visokoškolska ustanova ima dva ili više osnivača i upravni odbor.

Senat

Član 60.

Senat univerziteta, odnosno visoke škole koju je osnovala Republika imenuje i smjenjuje članove Upravnog odbora, na period od četiri godine, na osnovu javnog konkursa, u skladu sa podzakonskim aktom i statutom .

Član 61.

(1) Odgovornost za akademska pitanja u visokoškolskoj ustanovi ima Senat kao najviše akademsko tijelo sačinjeno od predstavnika akademskog osoblja i studenata.

(2) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o svim akademskim pitanjima, a posebno:

- a) odlučuje o pitanjima nastave, naučne, umjetničke i stručne djelatnosti visokoškolske ustanove;
- b) donosi statut visokoškolske ustanove uz prethodno pribavljeno mišljenje upravnog odbora;
- v) donosi opšte akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- g) donosi nastavne planove i nastavne programe dodiplomskog, postdiplomskog i doktorskog studija;
- d) bira rektora i prorektore univerziteta, odnosno direktora visoke škole;
- đ) vrši izbor akademskog osoblja na prijedlog naučno-nastavnog vijeća, odnosno naučno-istraživačkog vijeća organizacione jedinice;
- e) imenuje komisije u postupku sticanja magisterija i doktorata nauka;
- ž) dodjeljuje zvanje «profesor emeritus», te «počasni doktor nauka»;
- z) daje inicijativu upravnom odboru za organizovanje i ukidanje fakulteta i drugih organizacionih jedinica na univerzitetu;
- i) imenuje komisiju u postupku izrade magistarskog rada i doktorske teze; i
- j) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonima i statutom visokoškolske ustanove.

Član 62.

(1) Senat visokoškolske ustanove odlučuje o akademskim pitanjima na prijedlog stručnih organa fakulteta, odnosno drugih organizacionih jedinica, kao i drugih organa visokoškolske ustanove.

(2) Broj članova, sastav i način rada Senata utvrđuju se statutom visokoškolske ustanove. Članovi Senata iz reda nastavnog osoblja su nastavnici u radnom odnosu na visokoškolskoj ustanovi.

(3) Najmanje petnaest posto članova Senata čine studenti, sa predstavnicima iz svakog ciklusa, koje bira studentski parlament univerziteta ili visokoškolske ustanove.

Rektor univerziteta i direktor visoke škole

Član 63.

(1) Univerzitetom rukovodi rektor, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

(2) Visokom školom rukovodi direktor, u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 64.

Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole, obavlja poslove utvrđene zakonom i statutom visokoškolske ustanove, a naročito:

- a) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu;
- b) organizuje i rukovodi radom univerziteta, odnosno visoke škole i odgovoran je za zakonitost rada;
- v) donosi pojedinačne akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- g) predlaže opšte akte u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove;
- d) predlaže tijelima visokoškolske ustanove mjere za unapređenje rada;
- đ) predlaže upravnom odboru mjere za efikasno i zakonito obavljanje djelatnosti visokoškolske ustanove;
- e) predlaže osnovne planova rada i razvoja visokoškolske ustanove;
- ž) predlaže upravnom odboru unutrašnju organizaciju i sistematizaciju radnih mjesta;
- z) izvršava odluke upravnog odbora i drugih organa visokoškolske ustanove;
- i) odlučuje o korištenju sredstava do iznosa utvrđenog statutom visokoškolske ustanove;
- j) odlučuje o pravima, obavezama i odgovornostima radnika iz radnog odnosa;
- k) podnosi upravnom odboru izvještaj o finansijskom poslovanju visokoškolske ustanove;
- l) naredbodavac je za izvršenje finansijskog plana;
- lj) rektor univerziteta učestvuje u radu rektorske konferencije; i
- m) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 65.

(1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole, za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovara Senatu.

(2) Rektor javnog univerziteta, odnosno direktor javne visoke škole za svoj rad u domenu poslovanja odgovara upravnom odboru, u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na odgovornost za poslovanje visokoškolske ustanove.

Član 66.

(1) Rektor univerziteta, odnosno direktor visoke škole bira se na vrijeme od četiri godine i može biti ponovo izabran.

(2) Rektora javnog univerziteta bira Senat na osnovu javnog konkursa.

(3) Postupak izbora i razrješenja, te razlozi za smjenu rektora univerziteta, odnosno direktora visoke škole prije isteka mandata, uređuju se statutom visokoškolske ustanove.

Član 67.

(1) Za rektora može biti izabran nastavnik u naučno-nastavnom zvanju redovnog profesora koji ispunjava uslove za to zvanje na univerzitetu na kojem se prijavljuje i koji se na tom univerzitetu nalazi u radnom odnosu na neodređeno vrijeme.

(2) Direktora javne visoke škole bira Senat na osnovu javnog konkursa.

(3) Za direktora javne visoke škole može biti birana osoba koja ispunjava uslove za nastavnika te visoke škole.

(4) Rektor univerziteta, odnosno dekan fakulteta ili direktor visoke škole, direktor menadžer visokoškolske ustanove ili njene organizacione jedinice i član skupštine osnivača u privatnoj visokoškolskoj ustanovi ne može biti lice koje je pravnosnažnom presudom osuđeno za krivično djelo protiv službene dužnosti ili krivično djelo protiv sigurnosti pravnog saobraćaja. Prosvjetna inspekcija će po službenoj dužnosti takvom licu zabraniti obavljanje navedenih funkcija.

Organi fakulteta i umjetničke akademije

Član 68.

(1) Fakultet i umjetnička akademija imaju: dekana, naučno-nastavno vijeće, odnosno umjetničko-nastavno vijeće, upravni odbor, te druge organe predviđene statutom.

(2) Dekane i prodekane u javnoj visokoškolskoj ustanovi imenuje upravni odbor fakulteta, odnosno umjetničke akademije na prijedlog naučno-nastavnog vijeća, odnosno umjetničko-nastavnog vijeća, a uz saglasnost Senata Univerziteta.

(3) Dekan predstavlja i zastupa fakultet ili umjetničku akademiju, i ima prava i obaveze u skladu sa statutom univerziteta i statutom fakulteta ili umjetničke akademije.

(4) Dekan fakulteta za svoj rad u domenu akademskih pitanja odgovara naučno–nastavnom vijeću fakulteta.

(5) Dekan fakulteta iz stava 2. ovog člana za svoj rad u domenu poslovanja odgovara upravnom odboru, u skladu sa odredbama ovog zakona koje se odnose na odgovornost za poslovanje visokoškolske ustanove i njenih organizacionih jedinica.

(6) Naučno-nastavno vijeće, odnosno umjetničko-nastavno vijeće čine nastavnici i saradnici u radnom odnosu na fakultetu i studenti, u skladu sa statutom fakulteta ili umjetničke akademije.

(7) Naučno-nastavno vijeće, odnosno umjetničko-nastavno vijeće u skladu sa statutom: donosi odluke o akademskim, naučnim, umjetničkim i stručnim pitanjima, donosi statut i druge opšte akte i obavlja druge poslove na načini i u postupku utvrđene zakonom, statutom ili drugim opštim aktom.

(8) Upravni odbor fakulteta ima od sedam do jedanaest članova, od kojih je najmanje jednu trećinu podržao osnivač visokoškolske ustanove, a ostale je podržalo

naučno-nastavno vijeće fakulteta, uključujući najmanje jednog člana iz reda studenata, što se preciznije reguliše statutom.

(9) U članstvu Upravnog odbora fakulteta i Umjetničke akademije u javnom univerzitetu, u dijelu koji podržava Vlada, u pravilu, će biti zastupljeni pripadnici svih konstitutivnih naroda.

(10) Upravni odbor fakulteta, odnosno umjetničke akademije obavlja u organizacionoj jedinici javne visokoškolske ustanove poslove predviđene u st.2 čl. 58. ovog zakona, u skladu sa statutom javne visokoškolske ustanove..

(11) Najmanje jedan član Upravnog odbora iz stava 1. ovog člana bira se iz reda studenata, a bira ga studentski parlament fakulteta.

Direktor menadžer

Član 69.

(1) Visokoškolska ustanova, odnosno njena organizaciona jedinica može propisati statutom funkciju i poslove direktora menadžera. Statutom se može propisati da direktor menadžer:

- a) zastupa i predstavlja visokoškolsku ustanovu u okviru povjerenih poslova;
- b) donosi određene pojedinačne akte u skladu sa zakonom, statutom i opštim aktima visokoškolske ustanove;
- v) predlaže opšte akte;
- g) predlaže planove finansiranja i razvoja i u vezi s tim predlaže godišnji program rada;
- d) sprovodi finansijski plan, usmjerava i kontroliše rad u domenu finansijskog poslovanja u čemu je odgovoran za zakonitost rada;
- đ) odlučuje o korišćenju sredstava do iznosa utvrđenog opštim aktom;
- e) podnosi godišnji izvještaj i druge izvještaje o finansijskom poslovanju;
- ž) izvršava odluke organa u skladu sa zakonom i statutom; i
- z) obavlja i druge poslove u skladu sa zakonom, statutom i opštim aktima.

(2) Postupak i uslovi izbora, poslovi, odgovornost i ostala pitanja koja se odnose na funkciju direktora menadžera uređuju se statutom.

VI – AKADEMSKO OSOBLJE

Prava i obaveze akademskog osoblja

Član 70.

(1) Visokoškolska ustanova svojim statutom ili drugim opštim aktom prepisuje da akademsko osoblje uživa slobodu, unutar zakona, da ispituje i testira primljeno znanje i da nudi nove ideje i kontroverzna ili nepopularna mišljenja, a da se time ne izlaže opasnosti od gubitka zaposlenja ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u visokoškolskoj ustanovi uživa.

(2) Pravo akademskog osoblja visokoškolskih ustanova na slobodu govora može biti ograničeno samo zakonom.

Član 71.

Statut visokoškolske ustanove kao uslov za akreditaciju sadrži i odredbe koje:

- a) osiguravaju osoblju slobodu organizovanja i okupljanja u skladu sa zakonom;
- b) štite osoblje od diskriminacije prema bilo kojem osnovu, kao što su pol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, jezik, vjeroispovijest, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, povezanost sa nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status.

Član 72.

Akademsko osoblje visokoškolske ustanove ima pravo da objavljuje rezultate svog istraživačkog rada, u skladu s pravilima koje visokoškolska ustanova ima u vezi sa korišćenjem prava na intelektualnu svojinu, poštujući prava autora, visokoškolske ustanove i trećih lica.

Akademski zvanja u visokoškolskim ustanovama

Član 73.

- (1) Visokoškolske ustanove dodjeljuju akademska zvanja koja mogu biti: naučno-nastavna, nastavna ili umjetnička.
- (2) Univerzitet dodjeljuje naučno-nastavna i umjetnička zvanja, i to:
 - a) redovni profesor,
 - b) vanredni profesor,
 - v) docent,
 - g) lektor,
 - d) viši asistent,
 - đ) asistent.
- (3) Nastavnička zvanja su: redovni profesor, vanredni profesor i docent.
- (4) Saradnička zvanja su: lektor, viši asistent i asistent.
- (5) Visoka škola dodjeljuje nastavna i umjetnička zvanja, i to:
 - a) profesor visoke škole,
 - b) predavač visoke škole,
 - v) asistent.
- (6) Nastavnička zvanja u visokoj školi su: profesor visoke škole i predavač visoke škole.

Uslovi za izbor akademskog osoblja

Član 74.

Minimalni uslovi za izbor akademskog osoblja u naučno-nastavna zvanja na visokoškolskoj ustanovi su:

- a) asistent - odgovarajući univerzitetski stepen sa najmanje 240 ECTS bodova i najnižom prosječnom ocjenom osam (8);
- b) viši asistent - stepen drugog ciklusa (magisterij), odnosno naučni stepen magistra nauka ;
- v) lektor - stepen drugog ciklusa (magisterij); odnosno naučni stepen magistra nauka ;
- g) docent - naučni stepen doktora u datom području; najmanje tri (3) naučna rada objavljena u priznatim publikacijama; pokazane nastavničke sposobnosti;

d) vanredni profesor - proveden najmanje jedan izborni period u zvanju docenta, te najmanje pet (5) naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, objavljena knjiga i originalni stručni uspjeh, kao što je projekat, patent ili originalni metod, sve nakon izbora u zvanje docenta, te član komisije za odbranu magistarskog ili doktorskog rada, ili mentorstvo kandidata za stepen drugog ciklusa; i

đ) redovni profesor - proveden najmanje jedan izborni period u zvanju vanrednog profesora, najmanje dvije (2) objavljene knjige, najmanje osam (8) naučnih radova objavljenih u priznatim publikacijama, sve nakon sticanja zvanja vanrednog profesora, te uspješno mentorstvo kandidata za stepen drugog ili trećeg ciklusa.

Član 75.

Minimalni uslovi za izbori u umjetničko-nastavna zvanja u koja se bira akademsko osoblje na studijskim profilima na univerzitetu, ako je za nastavni predmet od naročitog značaja umjetnički kriterijum, jesu:

a) asistent - završen stepen prvog ciklusa, s najmanje 240 ECTS bodova i prosječnom ocjenom 8 (osam);

b) viši asistent - završen stepen drugog ciklusa, odnosno stepen prvog ciklusa i javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva;

v) docent - završen stepen najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva i pokazani rezultati u nastavnom radu;

g) vanredni profesor - završen stepen najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva, priznanja za uspješno djelovanje u odgovarajućoj oblasti umjetnosti i pokazani rezultati u nastavnom radu;

d) redovni profesor - završen stepen najmanje prvog ciklusa, veći broj javno predstavljenih oblika umjetničkog stvaralaštva koji su značajno doprinijeli razvoju kulture i umjetnosti i doprinose podizanju nastavnog i umjetničkog kadra.

Član 76.

(1) Minimalni uslovi za izbor u nastavna zvanja na visokoj školi su:

a) asistent - završen stepen prvog ciklusa, s najmanje prosječnom ocjenom 8 (osam);

b) predavač visoke škole - završen stepen drugog ciklusa, pokazana nastavna sposobnost i objavljena najmanje dva (2) naučna rada;

v) profesor visoke škole - naučni stepen doktora nauka u datom području, odnosno završen stepen trećeg ciklusa, pokazana nastavna sposobnost i objavljena najmanje tri (3) naučna rada.

(2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja imaju zvanja redovnog profesora, vanrednog profesora i docenta, birani na univerzitetu.

Član 77.

(1) Minimalni uslovi za izbor u umjetnička zvanja na visokoj školi su:

a) asistent - završen stepen prvog ciklusa, s najmanje prosječnom ocjenom 8 (osam);

b) predavač visoke škole - završen stepen najmanje prvog ciklusa, javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva, pokazana nastavna sposobnost;

v) profesor visoke škole - završen stepen prvog ciklusa, istaknuti javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva i pokazana nastavna sposobnost.

(2) Na visokoj školi nastavu mogu izvoditi i lica koja su birana na umjetničko-nastavnim predmetima na univerzitetu.

Period na koji se bira u akademsko zvanje

Član 78.

(1) Prilikom izbora u isto ili više zvanje uzimaju se u obzir samo objavljeni radovi, knjige i rezultati vlastitih istraživanja u primjeni, projekti, te mentorstva, odnosno javno predstavljeni oblici umjetničkog stvaralaštva u vremenu od posljednjeg izbora.

(2) Period na koji se bira akademsko osoblje na univerzitetu je:

a) asistent - na period od 4 godine bez mogućnosti reizbora;

b) viši asistent - na period od pet godina s mogućnošću jednog ponovnog izbora;

v) lektor - na period od 5 godina sa mogućnošću jednog ponovnog izbora;

g) docent - na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora;

d) vanredni profesor - na period od šest godina s mogućnošću ponovnog izbora; i

đ) redovni profesor - trajno.

Član 79.

Period na koji se bira akademsko osoblje na visokoj školi je:

a) asistent - na period od 4 godine bez mogućnosti reizbora;

b) predavač visoke škole - na period od pet godina s mogućnošću ponovnog izbora; i

v) profesor visoke škole - na neodređeno vrijeme;

Odgovorni nastavnici i saradnici

Član 80.

(1) Prije početka svakog semestra/trisemestra visokoškolska ustanova utvrđuje odgovorne nastavnike i saradnike za taj semestar/trisemestar.

(2) Za odgovorne nastavnike i saradnike određuju se nastavnici i saradnici u visokoškolskoj ustanovi koji ispunjavaju zakonom propisane uslove i koji su izabrani u zakonom propisanom postupku prema zakonu koji je bio važeći u vrijeme kada su izabrani u zvanje.

(3) Univerzitet, odnosno fakultet ili umjetnička akademija može bez raspisivanja konkursa da angažuje nastavnike sa drugog univerziteta, odnosno fakulteta ili umjetničke akademije, u skladu sa propisima koji regulišu oblast zapošljavanja.

(4) Visoka škola može bez raspisivanja konkursa da angažuje nastavnike sa druge visokoškolske ustanove, u skladu sa propisima koji regulišu oblast zapošljavanja.

(5) Prosvjetna inspekcija će zabraniti rad nastavnika koji nisu izabrani za odgovorne nastavnike i zabraniti rad visokoškolske ustanove na onoj godini studija za koju visokoškolska ustanova, u naknadno datom roku koji je odredio ovaj organ, ne utvrdi odgovorne nastavnike.

(6) Nastavni rad i ispiti koje su obavili nastavnici koji nisu izabrani u skladu sa stavom 2. ovog člana, ne mogu se priznati i prosvjetna inspekcija će ih poništiti po službenoj dužnosti.

Profesor emeritus

Član 81.

(1) Univerzitet može u skladu sa kadrovskim potrebama visokoškolske ustanove dodijeliti, na prijedlog fakulteta ili druge organizacione visokoškolske jedinice, titulu profesora emeritusa, penzionisanom redovnom profesoru koji je u ovom zvanju proveo najmanje 5 godina, koji se posebno istakao svojim naučnim, odnosno umjetničkim radom u oblasti za koju je izabran.

(2) Profesor emeritus može učestvovati u izvođenju nastave na drugom i trećem ciklusu studiranja i može učestvovati u izradi istraživačkih projekata, a ne može biti određen za odgovornog nastavnika iz. st.1. člana 80. ovog zakona.

(3) Postupak i uslovi dodjele titule i prava lica iz stava 1. ovog člana bliže se uređuju opštim aktom univerziteta.

(4) Prava i obaveze lica koje je izabrano u zvanje iz stava 1. ovog člana uređuju se ugovorom o angažovanju za izvođenje nastave van radnog odnosa.

Nastavnici stranih jezika i vještina

Član 82.

(1) Nastavu stranih jezika, odnosno vještina može izvoditi i nastavnik stranog jezika, odnosno vještina koji je završio osnovne studije ili drugi ciklus s najmanjom prosječnom ocjenom osam (8) i ima objavljene stručne radove u odgovarajućoj oblasti i sposobnost za nastavni rad.

(2) Opštim aktom visokoškolske ustanove bliže se uređuju način izbora i vrijeme na koje se bira nastavnik stranog jezika, odnosno vještina.

Naučni i stručni saradnici

Član 83.

(1) Istaknuti naučnik, stručnjak ili umjetnik može biti pozvan da učestvuje u ostvarivanju dijela nastave na visokoškolskoj ustanovi, u skladu sa statutom.

(2) Na akademiji umjetnosti saradnici mogu, u saradnji sa nastavnikom, izvoditi nastavu iz dijela programa ili pojedinih oblika stručnog, odnosno umjetničkog rada, obuku iz stručnih znanja i vještina, vježbe i druge poslove utvrđene statutom.

Postupak za izbor nastavnika i saradnika

Član 84.

(1) Izbor akademskog osoblja vrši se javnim konkursom u skladu sa uslovima i kriterijumima određenim zakonom, statutom visokoškolske ustanove i opšteprihvaćenim standardima u datoj struci.

(2) Konkurs za izbor nastavnika i saradnika u viša zvanja ili ponovni izbor u isto zvanje, objavljuje se najkasnije šest mjeseci prije isteka vremena za koje je nastavnik, odnosno saradnik biran.

(3) Izbor u zvanje nastavnika i saradnika, visokoškolska ustanova obavlja najkasnije u roku od šest mjeseci od dana objavljivanja konkursa.

Član 85.

(1) Senat visokoškolske ustanove obrazuje komisiju za pisanje izvještaja na prijedlog fakulteta, odnosno umjetničke akademije.

(2) Komisija se sastoji od najmanje tri nastavnika iz naučne oblasti, odnosno umjetnosti za koju se nastavnik, odnosno saradnik bira, od kojih najmanje jedan nije u radnom odnosu na visokoškolskoj ustanovi.

(3) Članovi komisije su u istom ili višem zvanju od zvanja u koje se kandidat bira.

Član 86.

Izvještaj komisije sadrži: biografske podatke, pregled i mišljenje o dosadašnjem naučnom, stručnom, odnosno umjetničkom radu prijavljenih kandidata, podatke o objavljenim radovima, mišljenje o ispunjavanju drugih uslova utvrđenih ovim zakonom, i prijedlog za izbor kandidata u određeno zvanje nastavnika, odnosno saradnika, kao i druge elemente propisane podzakonskim aktom i statutom visokoškolske ustanove.

Član 87.

(1) Kandidat za izbor u nastavno zvanje koji ranije nije izvodio nastavu u visokoškolskim ustanovama, dužan je da pred ovom komisijom održi predavanje iz nastavnog predmeta uže oblasti za koju je konkurisao.

(2) Visokoškolska ustanova dužna je da javno oglasi vrijeme održavanja predavanja iz prethodnog stava.

Član 88.

(1) Izbor kandidata u zvanja nastavnika i saradnika obavlja Senat.

(2) Odluka o izboru u zvanje, donosi se većinom glasova ukupnog broja članova Senata, a na osnovu prijedloga komisije koja je pisala izvještaj o izboru.

Član 89.

Kandidat može podnijeti prigovor na odluku o izboru u roku od 15 dana od dana kada je obaviješten o odluci, organu koji je određen statutom visokoškolske ustanove.

Radni odnosi akademskog osoblja

Član 90.

(1) U pogledu prava, obaveza i odgovornosti akademskog osoblja i drugih lica zaposlenih u visokoškolskoj ustanovi, primjenjuje se opšti zakonski propisi kojima se uređuju radni odnosi, ako ovim zakonom nije drugačije određeno.

(2) U javnoj visokoškolskoj ustanovi, prilikom zapošljavanja administrativnog osoblja, vodiće se računa o ravnopravnoj zastupljenosti pripadnika konstitutivnih naroda i nacionalnih manjina (ostalih).

Član 91.

(1) Akademsko osoblje zasniva radni odnos /zaključuje ugovor o radu/ s visokoškolskom ustanovom na neodređeno ili određeno vrijeme, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(2) Redovni profesor zasniva radni odnos /zaključuje ugovor o radu/ na neodređeno vrijeme/.

(3) Nastavnik i saradnik može u visokoškolskoj ustanovi zasnovati radni odnos sa punim i nepunim radnim vremenom.

(4) Nastavnici i saradnici u pravilu, zasnivaju radni odnos sa punim radnim vremenom, u skladu sa opštim aktom.

(5) Nastavnik u okviru 40-časovne radne sedmice ostvaruje obaveze obrazovnog, naučnog i stručnog rada, utvrđene nastavnim planom.

(6) Saradnik u okviru 40-časovne radne sedmice izvodi vježbe, kolokvijume i druge oblike nastave, osim predavanja i ispita.

(7) U izvođenju oblika nastave iz stava 6. ovog člana mogu učestovati i studenti na drugom i trećem ciklusu koji su izabrani u zvanje saradnika u nastavi, u skladu sa opštim aktima visokoškolske ustanove.

Član 92.

(1) Nastavnici i saradnici imaju pravo na mirovanje rokova za izbor u akademska zvanja i na radna mjesta (mirovanje prava i obaveza iz radnog odnosa) u vrijeme dok obavljaju dužnost rektora, prorektora ili drugu dužnost u visokoškolskoj ustanovi u skladu sa njenim statutom ili dok obavljaju neku javnu dužnost.

(2) Nastavniku i saradniku koji se nalazi na porodijskom odsustvu ili bolovanju duže od godinu, izborni period se produžava za to vrijeme.

(3) Nastavniku poslije pet godina rada provedenih na visokoškolskoj ustanovi može biti odobreno plaćeno odsustvo u trajanju od jedne školske godine radi stručnog i naučnog usavršavanja, u skladu sa statutom.

Član 93.

(1) Nastavnici i saradnici odgovaraju za povredu svojih radnih i drugih obaveza iz rada, kao i zbog grubog narušavanja ugleda visokoškolske ustanove, u skladu sa statutom.

(2) Nastavnici i saradnici odgovaraju samo za djelo koje je u vrijeme kada je počinjeno, opštim aktom visokoškolske ustanove bilo predviđeno kao povreda radne obaveze i za koje je bila predviđena određena mjera za povredu radne obaveze.

Član 94.

(1) Rektor ili dekan u javnoj visokoškolskoj ustanovi, odnosno direktor javne visoke škole donosi odluku o pitanjima iz radnog odnosa nastavnika i saradnika koja se odnose na zasnivanje radnog odnosa, profesionalni angažman i raspoređivanje, povrede radne obaveze, prestanak radnog odnosa, kao i druga pitanja utvrđena statutom javne visokoškolske ustanove, na osnovu prijedloga nastavno-naučnog vijeća fakulteta ili umjetničko-nastavnog vijeća umjetničke akademije, odnosno senata visoke škole.

(2) Protiv odluke rektora, odnosno dekana ili direktora visoke škole iz st. 1. ovog člana može se podnijeti prigovor Upravnom odboru visokoškolske ustanove. Protiv konačne odluke može se pokrenuti spor pred nadležnim sudom.

(3) Zaštita prava akademskog i drugog osoblja visokoškolskih ustanova ostvaruje se u skladu sa zakonom, statutom i drugim aktima visokoškolske ustanove.

Član 95.

(1) Nastavniku visokoškolske ustanove prestaje radni odnos na kraju školske godine u kojoj je navršio 68 godina života.

(2) Nastavnik visokoškolske ustanove može tražiti da mu radni odnos prestane prije navršenih 68 godine života, u skladu sa opštim zakonskim propisima o penzijsko-invalidskom osiguranju.

VII – STUDENTI

Ugovor između studenta i visokoškolske ustanove

Član 96.

(1) Studenti koji su primljeni i upisani u visokoškolsku ustanovu ulaze u ugovorni odnos sa tom ustanovom, odnosno fakultetom ili umjetničkom akademijom kao organizacionom jedinicom univerziteta, u skladu sa zakonom, podzakonskim aktom i statutom.

(2) Studentu koji je upisan izdaje se studentska knjižica (indeks).

(3) Jedinstven obrazac studentske knjižice (indeksa) propisuje Ministar.

Prava i obaveze studenata

Član 97.

Studenti imaju sljedeća prava koja se bliže uređuju u statutu:

a) da prisustvuju predavanjima, seminarima i drugim oblicima nastave u skladu sa svojim položajem i, zavisno od mogućnosti, drugim oblicima organizovane nastave;

b) da koriste biblioteku i druge usluge za studente;

v) da učestvuju na izborima za studentska mjesta u studentskim predstavničkim tijelima i drugim tijelima ustanovljenim u skladu sa statutom ustanove, kao i da se bori za zaštitu autonomije i digniteta visokoškolske ustanove; i

g) pravo na priznavanje i prenos bodova između akreditovanih visokoškolskih ustanova unutar Republike i Bosne i Hercegovine.

Član 98.

Studenti upisani na univerzitet ili visoku školu imaju sljedeće obaveze:

a) da se pridržavaju pravila koja je ustanovila visokoškolska ustanova;

b) da ukazuju dužno poštovanje prema pravima osoblja i drugih studenata; i

v) da ukazuju dužnu i punu pažnju svom studiju i učestvuju u akademskim aktivnostima.

Član 99.

Statut visokoškolske ustanove sadrži odredbe koje:

- a) osiguravaju slobodu studenata da, u skladu sa zakonom, ispituju i testiraju primljena znanja i da nude nove ideje i kontroverzna i nepopularna mišljenja, a da se time ne izlažu opasnosti od gubitka svog statusa ili bilo koje druge privilegije koju eventualno u ustanovi uživaju;
- b) osiguravaju, u skladu sa zakonom, slobodu govora, organizacije i okupljanja studenata;
- v) štite studente od diskriminacije prema bilo kojem osnovu kao što je pol, rasa, seksualna orijentacija, bračni status, boja kože, vjera, jezik, političko ili drugo mišljenje, nacionalno, etničko ili socijalno porijeklo, povezanost sa nekom nacionalnom zajednicom, imovina, rođenje ili bilo koji drugi status; i
- g) pružaju pravične i nepristrasne mehanizme rješavanja disciplinskih pitanja koja se tiču studenata.

Član 100.

(1) Studenti imaju pravo da podnesu svoje zahtjeve u pogledu kvaliteta nastave, ispita ili drugih usluga ustanove, a statut uređuje pravično rješavanje takvih prigovora, u roku koji ne može biti duži od 30 dana.

(2) Studentu se na njegov zahtjev odobrava mirovanje prava i obaveza, u slučaju teže bolesti, upućivanja na stručnu praksu u trajanju od najmanje šest (6) mjeseci, njege djeteta do godinu dana života, održavanja trudnoće i u drugim slučajevima predviđenim opštim aktom.

(3) Okolnosti i uslovi pod kojima studenti mogu biti ispisani iz akademskih ili disciplinskih razloga, kao i žalbeni postupak, uređuju se statutom visokoškolske ustanove.

(4) Studenti imaju pravo da ospore pred nadležnim sudom konačne odluke visokoškolske ustanove iz stava 3. ovog člana koje se na njih odnose.

Disciplinska odgovornost studenta

Član 101.

(1) Student odgovara za povredu obaveze koja je u vreme izvršenja bila utvrđena opštim aktom visokoškolske ustanove.

(2) Za težu povredu obaveze, studentu se može izreći i mjera isključenja sa studija na visokoškolskoj ustanovi.

(3) Disciplinski postupak ne može se pokrenuti po isteku šest mjeseci od dana saznanja za povredu obaveze i počinioca, a najkasnije dvanaest mjeseci od dana kada je povreda učinjena.

(4) Opštim aktom visokoškolske ustanove utvrđuju se lakše i teže povrede obaveza studenata, disciplinski organi i disciplinski postupak za utvrđivanje odgovornosti studenta.

Prestanak statusa studenta

Član 102.

(1) Status studenta prestaje:

- a) završetkom studijskog programa i dobijanjem stepena za koji se student školuje;
- b) ispisom iz visokoškolske ustanove prije završetka studija; i
- v) kada student ne upiše godinu studija, a ne miruju mu prava i obaveze studenta;

(2) Status studenta može prestati i kada studentu disciplinsku mjeru izrekne visokoškolska ustanova.

(3) Status redovnog studenta prestaje i kada redovni student dva puta obnovi istu studijsku godinu i ne stekne uslove za upis u višu godinu studija.

Studentsko predstavničko tijelo

Član 103.

(1) Statut ili drugi osnovni dokument visokoškolske ustanove predviđa uspostavu studentskog predstavničkog tijela koje zastupa interese studenata i daje doprinos društvenim, kulturnim, akademskim ili fizičko-rekreativnim potrebama studenata, na osnovu demokratskih principa i u skladu sa zakonom.

(2) Način izbora i broj članova studentskog predstavničkog tijela utvrđuje se opštim aktom visokoškolske ustanove.

(3) Pravo da biraju i da budu birani za člana studentskog predstavničkog tijela imaju svi studenti visokoškolske ustanove, odnosno visokoškolske jedinice, upisani na studije u školskoj godini u kojoj se bira studentsko predstavničko tijelo.

(4) Mandat članova studentskog predstavničkog tijela traje godinu dana.

(5) Izbor članova studentskog predstavničkog tijela održava se svake godine, tajnim i neposrednim glasanjem.

(6) Studentska predstavnička tijela u skladu sa ovim zakonom i statutom visokoškolske ustanove donose akt u kome detaljnije uređuju način rada i naziv studentskog predstavničkog tijela.

(7) Visokoškolske ustanove su dužne da obezbijede prostorne i druge uslove za rad studentskih predstavničkih tijela, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(8) Studentska predstavnička tijela mogu osnovati asocijaciju studentskih predstavničkih tijela Republike i mogu se kolektivno uključiti u studentsku asocijaciju na nivou Bosne i Hercegovine, kao i u članstvo u međunarodnim organizacijama i asocijacijama studenata.

Član 104.

Radi ostvarivanja prava i zaštite interesa studenata, studentsko predstavničko tijelo bira i smjenjuje predstavnike studenata u organima visokoškolske ustanove, odnosno visokoškolske jedinice, kao i u organima drugih ustanova u kojima su zastupljeni predstavnici studenata, u skladu sa statutom visokoškolske ustanove, odnosno njene organizacione jedinice.

VIII – ODGOVORNOSTI, PRAVA I OBAVEZE NADLEŽNIH ORGANA

Vlada Republike Srpske

Član 105.

Vlada Republike Srpske nadležna je da:

- a) sprovodi strategiju razvoja visokog obrazovanja u Republici;

- b) obezbjeđuje sredstva javnim visokoškolskim ustanovama za finansiranje nastave, istraživanja i umjetničkog rada, plata zaposlenih, materijalne troškove u skladu sa zakonom;
- v) obezbjeđuje posebna sredstva ustanovama radi ostvarivanja jednakih uslova za ostvarivanje prava na visoko obrazovanje invalidnim licima – studentima; i
- g) vrši i druge poslove propisane zakonom.

Ministarstvo prosvjete i kulture Republike Srpske

Član 106.

Ministarstvo je odgovorno je za primjenu ovog zakona i za:

- a) finansiranje, koordinaciju i razvoj visokog obrazovanja u Republici;
- b) predlaganje Vladi politike visokog obrazovanja;
- v) promociju integracije nastavnog i istraživačkog rada i stimulaciju istraživačkih programa na univerzitetima i visokim školama;
- g) promociju mobilnosti studenata i nastavnog osoblja i obezbjeđenje mobilnosti studenata i nastavnog osoblja unutar Republike, Bosne i Hercegovine, unutar evropskog područja visokog obrazovanja i u svijetu;
- d) promociju i obezbjeđenje veza između visokoškolskih ustanova u Republici, BiH i visokoškolskih ustanova u regiji i u svijetu;
- đ) promociju i zakonsku mogućnost jednakog pristupa visokom obrazovanju, stručnom razvoju i obuci, cjeloživotnom učenju i svim drugim aspektima visokog obrazovanja u Republici;
- e) podržavanje i poticanje jačih veza između sektora visokog obrazovanja, industrije, privrede i društva.
- ž) sprovođenje nadzora nad procedurom akreditacije, licenciranja i ocjene kvaliteta visokoškolskih ustanova u Bosni i Hercegovini;
- z) izdavanje dozvole za rad visokoškolskih ustanova;
- i) vođenje registra visokoškolskih ustanova i studijskih programa i drugih podataka od značaja za razvoj sistema visokog obrazovanja;
- j) propisivanje oblika i sadržaja javnih dokumenata;
- k) vođenje registra nastavnika i saradnika;
- l) vođenje registra o priznavanju stranih diploma;
- lj) donošenje propisa za sprovođenje ovog zakona;
- m) obavljanje i drugih poslova u skladu sa zakonom.

Član 107.

- (1) Ministarstvo vrši nadzor nad radom visokoškolskih ustanova.
- (2) Nadzor se sprovodi tako da se ne narušava autonomija i ne ometa rad visokoškolske ustanove.

Član 108.

- (1) Upravni nadzor nad sprovođenjem ovog zakona vrši Republička prosvjetna inspekcija u sastavu Ministarstva.
- (2) U vršenju nadzora, prosvjetni inspektor je ovlašćen i dužan da:
 - a) zabrani rad visokoškolskoj ustanovi koja obavlja rad bez odobrenja Ministarstva;

- b) zabrani rad visokoškolskoj ustanovi koja obavlja rad a ne ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti visokog obrazovanja, te podnese zahtjev za brisanje iz registra;
- v) naredi preuzimanje odgovarajućih mjera i radnji radi otklanjanja utvđenih nepravilnosti ili nedostataka u roku koji odredi;
- g) izda prekršajni nalog;
- d) podnese zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka;
- đ) podnese izvještaj nadležnom organu o učinjenom krivičnom djelu i
- e) preduzme druge mjere i radnje za koje je zakonom i drugim propisima ovlašćen.

Član 109.

(1) Prosvjetni inspektor je odgovoran:

- a) ako u vršenju nadzora ne preduzme, ne predloži ili ne odredi mjeru za koju je ovlašćen;
- b) ako ne predloži ili ne pokrene postupak pred nadležnim organom zbog utvrđene nezakonitosti, odnosno nepravilnosti;
- v) ako prekorači svoja zakonska ovlašćenja i
- g) u drugim slučajevima utvrđenim zakonom i drugim propisima.

(2) U slučajevima iz stava 1. ovog člana, prosvjetni inspektor čini težu povredu radne obaveze

IX – INSTITUCIJE U OBLASTI VISOKOG OBRAZOVANJA

Rektorska konferencija

Član 110.

(1) Uspostavlja se Rektorska konferencija Republike Srpske (u daljem tekstu: Rektorska konferencija).

(2) Članovi Rektorske konferencije su rektori svih licenciranih i akreditovanih univerziteta u Republici i devet članova koje, iz reda redovnih profesore imenuje Ministarstvo.

(3) Rad i funkcionisanje Rektorske konferencije uređuje se statutom.

(4) Statut Rektorske konferencije većinom glasova donosi Rektorska konferencija.

Član 111.

(1) Rektorska konferencija utvrđuje i zastupa zajedničke interese univerziteta u Republici i ostvaruje saradnju sa institucijama u oblasti obrazovanja u Republici, BiH, Evropi i svijetu.

(2) Rektorska konferencija djeluje kao najviše stručno tijelo u oblasti visokog obrazovanja, a zadužena je i za sprovođenje procesa reforme visokog obrazovanja u Republici.

Član 112.

Rektorska konferencija finansira se iz budžeta Ministarstva, te drugih prihoda koje ostvari.

Komisija za informisanje i priznavanje

Član 113.

(1) Uspostavlja se Komisija za informisanje i priznavanje dokumenata iz oblasti visokog obrazovanja (u daljem tekstu: Komisija).

(2) Komisija nije profesionalno tijelo i radi u okviru Ministarstva.

(3) Stručne poslove za komisiju radi sekretar komisije koji je zaposlen u Ministarstvu.

Član 114.

Komisija je nadležna za:

a) informisanje i priznavanje u oblasti visokog obrazovanja;

b) koordinaciju međuentitetske i međunarodne razmjene akademskog osoblja, studenata i programa u oblasti visokog obrazovanja;

v) predstavljanje Republike u projektima na nivou Bosne i Hercegovine i u međunarodnim projektima u oblasti visokog obrazovanja iz svoje nadležnosti;

g) da posredstvom mreža za informisanje u Bosni i Hercegovini i međunarodnih mreža centara za informacije pruža informacije visokoškolskim ustanovama u Republici u vezi sa stranim visokoškolskim ustanovama i programima kao osnov za priznavanje stepena i diploma za dalje školovanje na visokoškolskim ustanovama u Republici, Bosni i Hercegovini, i da predstavlja Republiku u tim mrežama (mreže ENIC/NARIC);

d) davanje obavještenja i mišljenja o stranim stepenima i diplomama u Republici i Bosni i Hercegovini u svrhu nastavka školovanja na visokoškolskim ustanovama u Republici i Bosni i Hercegovini;

đ) davanje savjeta i informacija o pitanjima unutar svog mandata, stranama sa zakonitim interesom;

e) odlučivanje u skladu sa propisima o priznavanju diploma stečenih van Republike i Bosni i Hercegovini, radi zaposlenja; i

ž) odlučivanje o formi i izgledu dodatka diplome.

Član 115.

(1) Sastav, rad i funkcionisanje Komisije uređuje se Pravilnikom koji donosi Ministar uz saglasnost Vlade.

(2) Komisijom rukovodi predsjednik kojeg imenuje Vlada.

(3) Rad komisije finansira se iz budžeta Ministarstva.

Savjet za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta

Član 116.

(1) Ovim zakonom osniva se Savjet za razvoj visokog obrazovanja i osiguranje kvaliteta (u daljem tekstu: Savjet).

(2) Savjet ima svojstvo pravnog lica. Za potrebe rada i funkcionisanja Savjeta osniva se stručna služba.

(3) Rad i funkcionisanje Savjeta uređuje se Statutom.

(4) Statut Savjeta donosi Savjet dvotrećinskom većinom glasova svojih članova.

(5) Savjet djeluje kao nezavisna institucija i ima nadležnost za ocjenu kvaliteta i akreditovanje visokoškolskih ustanova u skladu sa standardima i kriterijumima

utvrđenim od strane odgovarajućih domaćih i međunarodnih institucija u oblasti visokog obrazovanja.

Član 117.

(1) Savjet ima 11 (jedanaest) članova iz reda univerzitetskih profesora, vrhunskih naučnika, odnosno umjetnika tako da su zastupljene visokoškolske ustanove iz raznih obrazovno-naučnih, odnosno obrazovno-umjetničkih oblasti, koje imenuje Vlada.

(2) Broj članova Savjeta će, u pravilu, održavati nacionalni sastav konstitutivnih naroda i nacionalnih manjina (ostalih).

(3) Rok za prijavljivanje kandidata za članove Savjeta je 20 dana od dana objavljivanja javnog konkursa.

(4) Lista prijavljenih kandidata stavlja se na uvid javnosti u roku od 10 dana od isteka roka za prijavljivanje kandidata.

(5) Primjedbe i prijedlozi u vezi sa prijavljenim kandidatima mogu se dostaviti u roku od 30 dana od dana stavljanja liste kandidata na uvid javnosti.

(6) Ministarstvo upućuje Vladi prijedlog kandidata u roku od 90 dana od dana objavljivanja javnih konkursa.

(7) Mandat članova Savjeta traje četiri godine. Isto lice može biti izabrano za člana Savjeta najviše dva puta.

(8) Savjet bira predsjednika iz reda svojih članova.

(9) Članovi Savjeta imaju pravo na naknadu za rad.

(10) Rad savjeta se finansira iz budžeta Ministarstva.

Član 118.

(1) Rad Savjeta je javan.

(2) U radu Savjeta u skladu sa opštim aktima Savjeta mogu bez prava odlučivanja da učestvuju predstavnici visokoškolskih ustanova i studenata.

(3) Savjet za potrebe svog rada može da obrazuje posebna radna tela.

(4) Savjet podnosi Vladi izveštaj o svom radu najmanje dva puta godišnje.

Član 119.

Nadležnosti Savjeta su:

a) utvrđivanje kriterijuma za formiranje, spajanje i zatvaranje visokoškolskih ustanova;

b) davanje preporuka o najnižim školarinama za sve studente na visokoškolskim ustanovama, da bi najmanje školarine bile usklađene u Republici;

v) davanje preporuka Ministarstvu Republike u vezi sa finansijskom podrškom studentima, uključujući definisanje elemenata studentskog standarda;

g) pružanje savjeta Vladi i Ministarstvu prosvjete i kulture Republike o politici rada i razvoja visokog obrazovanja u Republici; i

d) definisanje prijedloga opštih uslova i kriterijuma na osnovu kojih se dodjeljuju sredstva visokoškolskim ustanovama čiji je osnivač Republika.

Član 120.

U oblasti licenciranja i akreditacije, Savjet je nadležan za:

- a) donošenje pravila, kriterijuma i uputstava za licenciranje, akreditovanje i obezbijedenje kvaliteta;
- b) donošenje normi koje se odnose na licenciranje visokoškolskih ustanova;
- v) donošenje jasnih i pristupačnih kriterijuma prema kojima se vode procedure akreditacije, revizije kvaliteta i ocjene kvaliteta visokoškolskih ustanova u Republici;
- g) utvrđivanje procedure nezavisne revizije upisa studenata na visokoškolske ustanove u Republici; i
- d) utvrđivanje kriterijuma za rad stručne komisije za odlučivanje o žalbama u vezi sa tehničkim pitanjima proizašlim iz ishoda procedura akreditacije, revizije kvaliteta ili ocjene kvaliteta.

Član 121.

(1) U skladu sa nadležnostima, Savjet je odgovoran i za:

- a) utvrđivanje i javno objavljivanje normi kojima se određuju minimalni standardi u oblasti visokog obrazovanja;
- b) utvrđivanje uputstva o primjeni ECTS;
- v) davanje savjeta i informacija o pitanjima unutar svog mandata stranama sa zakonitim interesom;
- g) donošenje propisa u vezi sa radom ekspertskih komisija za obavljanje procedura akreditacije, revizije kvaliteta i ocjene kvaliteta visokoškolskih ustanova u Republici;
- d) sprovođenje procedure akreditacije, licenciranja i ocjene kvaliteta visokoškolskih ustanova u Republici;
- đ) utvrđivanje sistema i standara kvaliteta, analiziranje kvaliteta, davanje preporuka za otklanjanje nedostataka kvaliteta studija i visokoškolskih ustanova;
- e) u transparentnoj proceduri javnog poziva utvrđuje kriterijume za izbor i utvrđuje listu domaćih i međunarodnih eksperata sa kojih se imenuju komisije za licenciranje, akreditaciju i kontrolu kvaliteta, a koje formira komisija Savjeta; i
- ž) predstavljanje Republike na nivou Bosne i Hercegovine, odnosno u međunarodnim organizacijama za kvalitet u visokom obrazovanju.

(2) Komisiju iz stava 1. tačka e). ovog člana čine tri eksperta iz struke na koju se akreditacija, licenciranje i ocjena kvaliteta odnosi. Komisija odluke donosi većinom glasova.

X - AKREDITACIJA I LICENCIRANJE

Postupak akreditacije i licenciranja

Član 122.

(1) U postupku licenciranja visokoškolske ustanove (čina dodjele dozvole za pružanje usluga visokog obrazovanja u skladu s odredbama ovog zakona) utvrđuje se da li ustanova ispunjava uslove za obavljanje djelatnosti propisane ovim zakonom.

(2) U postupku akreditacije visokoškolske ustanove (formalne odluke na osnovu definisanih kriterijuma, da visokoškolska ustanova ispunjava standarde kvaliteta i da kvalifikacija koju dodojeljuje nosiocu daje određena prava, tj pristup

narednoj fazi obrazovanja, određenom zanimanju, korištenju zvanja) utvrđuje se da li ustanova ispunjava utvrđene standarde kvaliteta iz ovog zakona.

(3) U postupku akreditacije doktorskog studijskog programa utvrđuje se i da li su ispunjeni uslovi za obavljanje naučnoistraživačkog, odnosno umjetničkog rada, u skladu sa zakonom.

Član 123.

(1) Postupak akreditacije sprovodi se na zahtjev Ministarstva, osnivača, odnosno visokoškolske ustanove.

(2) U postupku akreditacije nadležni organ:

a) izdaje uvjerenje o akreditaciji visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa;

b) upućuje visokoškolskoj ustanovi akt upozorenja, kojim se ukazuje na nedostatke u pogledu ispunjenosti uslova, kvaliteta rada visokoškolske ustanove, odnosno studijskog programa, i daje rok za otklanjanje navedenih nedostataka, s tim što po isteku tog roka odlučuje o zahtjevu; i

v) donosi rješenje kojim se odbija zahtjev za akreditaciju.

(3) Ako Savjet donese rješenje kojim se odbija zahtjev za akreditaciju, osnivač, odnosno visokoškolska ustanova može u roku od 30 dana od dana prijema rješenja uložiti žalbu Ministarstvu.

(4) Protiv rješenja Ministarstva ne može se voditi upravni spor.

Član 124.

Osnivač, odnosno visokoškolska ustanova iz prethodnog stava, ima pravo da ponovi zahtjev za akreditaciju po isteku roka od godinu dana od dana donošenja rješenja kojim se odbija zahtjev za akreditaciju.

Početna akreditacija

Члан 125.

(1) Visokoškolska ustanova prije početka rada podnosi zahtjev Ministarstvu najmanje godinu dana prije datuma za koji se traži akreditacija.

(2) Akreditacija iz stava 1. ovog člana izdaje se najduže na četiri godine.

(3) Ustanova ne može da počne sa upisom studenata, izvođenjem nastave i ispitima prije dobijanja licence.

Ponovna akreditacija

Član 126.

Ustanova podliježe postupku ponovne akreditacije u periodu od najviše četiri godine.

Član 127.

Akreditovana visokoškolska ustanova ovlašćena je da dodjeljuje akademske stepene i diplome navedene u Uvjerenju o akreditaciji.

Član 128.

Nadležni organi u Republici, drugi organi i organizacije, u svrhu zaposlenja ili javne funkcije, mogu priznavati samo akademske stepene i diplome koje izdaju akreditovane visokoškolske ustanove.

Licenciranje

Član 129.

- (1) Licencu izdaje Ministarstvo.
- (2) Licencom se utvrđuje vrsta ustanove, akreditovani studijski program, kao i stepeni i diplome koje se mogu dodjeljivati.

Samovrednovanje i ocjena kvaliteta

Član 130.

(1) Visokoškolska ustanova sprovodi kontinuirano, po pravilu na kraju školske godine, a najviše u intervalima od tri školske godine, postupak samovrednovanja i ocjene kvaliteta svojih studijskih programa, nastave i uslova rada.

(2) Visokoškolska ustanova, odnosno organizaciona jedinica ustanove sprovodi postupak iz stava 1. ovog člana u skladu sa statutom, odnosno opštim aktom ustanove, odnosno organizacione jedinice i metodama samovrednovanja koje utvrđuje Savjet.

(3) Izvještaj o samovrednovanju i ocjeni kvaliteta objavljuje se tako da bude dostupan akademskom osoblju i studentima u toj ustanovi.

(4) Na zahtjev Ministarstva, odnosno Komisije, visokoškolska ustanova, fakultet ili druga njena jedinica dostavlja informaciju o postupku i rezultatima, kao i druge podatke od značaja za ocjenu kvaliteta.

(5) Metode samovrednovanja utvrđuju se u zavisnosti od studijskih planova, nastavne opreme, kvalifikacija akademskog osoblja, načina obavljanja nastave, procenta prolaznosti studenta i drugih neophodnih pokazatelja uspješnosti rada visokoškolske ustanove, odnosno organizacione jedinice.

XI - PRIZNAVANJE STRANIH VISOKOŠKOLSKIH ISPRAVA I VREDNOVANJE STRANIH STUDIJSKIH PROGRAMA

Priznavanje stranih visokoškolskih isprava

Član 131.

(1) Priznavanje strane visokoškolske isprave je postupak kojim se imaocu te isprave utvrđuje pravo u pogledu nastavka obrazovanja, odnosno u pogledu zapošljavanja.

(2) Postupak priznavanja sprovodi se u skladu sa odredbama ovog zakona.

(3) O priznanju stranih diploma vodi se registar u Ministarstvu.

Član 132.

(1) U postupku priznavanja, radi nastavka obrazovanja u sistemu visokog obrazovanja, imaocu strane visokoškolske isprave utvrđuje se pravo na nastavak početog visokog obrazovanja, odnosno pravo na uključivanje u nivoe visokog obrazovanja.

(2) U postupku priznavanja, radi zapošljavanja, imaocu strane visokoškolske isprave utvrđuje se vrsta i nivo studija, kao i stručni, akademski, odnosno naučni naziv.

Član 133.

(1) Priznavanje strane visokoškolske isprave, radi nastavka obrazovanja u sistemu visokog obrazovanja, obavlja visokoškolska ustanova, na način i po postupku propisanim zakonom, podzakonskim aktom i opštim aktom te ustanove.

(2) U postupku priznavanja strane visokoškolske isprave uzima se u obzir sistem obrazovanja u zemlji u kojoj je stečena strana visokoškolska isprava, studijski program, uslovi upisa na studijski program, prava koja daje ta visokoškolska isprava u zemlji u kojoj je stečena i druge činjenice od značaja za priznavanje strane visokoškolske isprave.

(3) Ovlašćeni organ visokoškolske ustanove, odnosno organizacione jedinice visokoškolske ustanove donosi rješenje o zahtjevu za priznavanje. Protiv ovog rješenja može se u roku od 15 dana podnijeti prigovor senatu visokoškolske ustanove.

(4) Rješenje iz stava 3. ovog člana je konačno u upravnom postupku.

Član 134.

(1) Postupak priznavanja ne sprovodi se kada je javna isprava stečena na teritoriji SFRJ do 27. aprila 1992. godine.

(2) Javna isprava iz stava 1. ovog člana ima isto pravno dejstvo kao javna isprava izdata na teritoriji Republike.

Vrednovanje stranih studijskih programa

Član 135.

(1) U postupku priznavanja strane visokoškolske isprave sprovodi se vrednovanje stranog studijskog programa, na osnovu vrste i nivoa postignutih znanja i vještina.

(2) Jednom izvršeno pozitivno vrednovanje određenog stranog studijskog programa važi za sve naredne slučajeve kada je riječ o istom studijskom programu.

(3) Vrednovanje se vrši na osnovu podatka o stranoj visokoškolskoj ustanovi na kojoj se studijski program izvodi, sistemu obrazovanja u zemlji u kojoj je stečena inostrana diploma, prava koja ta diploma daje u zemlji u kojoj je stečena i drugim okolnostima značajnim za priznavanje, a koje pribavlja Ministarstvo.

(4) U postupku vrednovanja radi priznavanja domaće visokoškolske isprave u inostranstvu, podatke o samostalnoj visokoškolskoj ustanovi i sistemu obrazovanja daje Ministarstvo.

XII – EVIDENCIJE I JAVNE ISPRAVE

Član 136.

(1) Visokoškolska ustanova, odnosno organizaciona jedinica ustanove vodi matičnu knjigu studenata, evidenciju o izdatim javnim ispravama, evidenciju o ispitima, kao i druge evidencije koje je propisalo Ministarstvo.

(2) Podaci upisani u evidenciju prikupljaju se, obrađuju, čuvaju i koriste za potrebe obavljanja djelatnosti visokoškolske ustanove, odnosno njene organizacione jedinice i za potrebe Ministarstva, za obavljanje zakonom utvrđenih poslova.

(3) Podaci iz evidencije koriste se tako da se obezbjeđuje zaštita identiteta studenata, u skladu sa zakonom.

Član 137.

(1) Na osnovu podataka iz evidencije, visokoškolska ustanova i fakultet, odnosno umjetnička akademija kao njena organizaciona jedinica, izdaje javne isprave, u skladu sa zakonom, podzakonskim aktom i statutom.

(2) Javne isprave u smislu ovog zakona su: studentska knjižica (indeks), diploma o stečenom visokom obrazovanju i dodatak diplomi (DS – DIPLOMA SUPPLEMENT), uvjerenje o položenim ispitima i uvjerenje o stečenoj akademskoj tituli, odnosno zvanju u određenoj oblasti.

(3) Visokoškolska ustanova izdaje javne isprave na maternjem jeziku - ćirilničnim ili latiničnim pismom, zavisno od zahtjeva stranke.

(4) Kada se nastava ostvaruje na jeziku nacionalne manjine, odnosno na nekom od svjetskih jezika, javne isprave se izdaju na obrascu koji je štampan dvojezično na jeziku jednog od konstitutivnih naroda, ćirilničnim ili latiničnim pismom zavisno od zahtjeva stranke, i na jeziku i pismu na kojem se izvodi nastava.

(5) Na zahtjev studenta visokoškolska ustanova izdaje javnu ispravu o savladanom dijelu studijskog programa, koja sadrži podatke o nivou, prirodi i sadržaju studija, kao i postignute rezultate.

(6) Na osnovu podataka iz evidencije, visokoškolska ustanova i fakultet, odnosno umjetnička akademija kao njena organizaciona jedinica, izdaje novu javnu ispravu poslije proglašenja originala javne isprave nevažećom u `Službenom glasniku Republike Srpske`.

(7) Javna isprava iz st. 6. ovog člana ima značaj originalne javne isprave.

(8) Na novoj javnoj ispravi se stavlja oznaka da se radi o novoj javnoj ispravi koja je izdata poslije proglašenja originala javne isprave nevažećim.

Član 138.

(1) Diploma se ovjerava suvim žigom visokoškolske ustanove.

(2) Dodatak diplomi obavezno se izdaje uz diplomu i sadrži vještine, kompetencije i znanja nosioca diplome i druge podatke u skladu sa zakonom, podzakonskim aktom i statutom.

(3) Dodatak diplomi izdaje se na zahtjev nosioca diplome, na engleskom jeziku.

(4) Bliže propise o vođenju matične knjige, evidenciji i sadržaju javnih isprava donosi Ministarstvo.

Član 139.

(1) Diplomom i dodatak diplomom potpisuju rektor i dekan fakulteta, odnosno umjetničke akademije, u sastavu univerziteta.

(2) Diplomom i dodatak diplomom visoke škole potpisuju direktor.

(3) Dodatak diplomom ovjerava se žigom visokoškolske ustanove i fakulteta, odnosno umjetničke akademije.

(4) Zajedničku diplomom i dodatak diplomom potpisuju ovlaštena lica visokoškolskih ustanova koje izvode studijski program za sticanje zajedničke diplome.

Član 140.

(1) Diploma, odnosno dodatak diplomom oglašavaju se ništavim:

a) ako ih je izdala neovlaštena organizacija;

b) ako ih je potpisalo neovlašteno lice;

v) ako imalac diplome nije ispunio sve ispitne obaveze na studiju na način i prema postupku koji je utvrđen zakonom, podzakonskim aktom i studijskim programom visokoškolske ustanove.

(2) Visokoškolska ustanova oglašava ništavom diplomom, odnosno dodatak diplomom.

(3) Prosvjetna inspekcija po službenoj dužnosti, oglašava ništavom diplomom, odnosno dodatak diplomom iz razloga utvrđenih u stavu 1. ovog člana, ako to ne učini visokoškolska ustanova.

Član 141.

(1) Visokoškolska ustanova oglašava ništavom diplomom o stečenom akademskom nazivu magistra, ako utvrdi da završni rad nije rezultat samostalnog rada kandidata.

(2) Visokoškolska ustanova oglašava ništavom diplomom o stečenom naučnom nazivu doktora nauka, ako utvrdi da doktorska disertacija nije originalan naučni, odnosno umjetnički rezultat rada kandidata.

XIII – KAZNENE ODREDBE

Član 142.

(1) Novčanom kaznom od 3.000 do 15.000 KM kazniće se za prekršaj visokoškolska ustanova:

1. ako vrši diskriminaciju iz člana 11. i člana 26. ovog zakona;
2. ako počne sa radom i obavlja svoju djelatnost prije dobijanja licence i akreditacije (član 17.);
3. ako obavlja djelatnost visokog obrazovanja bez odobrenja Ministarstva (član 22.);
4. ako izvrši statusnu promjenu bez saglasnosti osnivača (član 24.);
5. ako ne donese nastavni plan i program ili ga ne ostvaruje (član 31.);
6. ako organizuje ispite suprotno odredbama člana 36. do 40.;
7. ako utvrdi visinu školarine ili naplati školarinu suprotno članu 49.;
8. ako izabere Upravni odbor javne visokoškolske ustanove suprotno odredbama člana 58. i 68.;

9. ako se zapošljavanje administrativnog osoblja javne visokoškolske ustanove vrši u suprotnosti sa članom 90. stav 2;
 10. ako izabere akademsko osoblje suprotno odredbama člana 74. do 79.;
 11. ako ne utvrdi odgovorne nastavnike i saradnike za školsku godinu (član 80.);
 12. ako ne zaključi ugovore sa studentima koji su primljeni i upisani (član 96.);
 13. ako prestane status studenta suprotno odredbama člana 102.;
 14. ako ne obavi licenciranje i akreditaciju (član 122. do 129.);
 15. ako ne vodi na propisan način propisanu evidenciju (član 136.);
 16. ako izda diplomu na način suprotan članu 138. i 139. i
 17. ako ne uskladi svoj statut i druge opšte akte sa ovim zakonom (član 153.).
- (2) Novčanom kaznom od 500 do 3.000 KM kazniće se odgovorno lice u visokoškolskoj ustanovi za prekršaj iz stava 1. ovog člana.
 - (3) Novčanom kaznom od 1.000 do 1.500 KM kazniće se fizičko lice za prekršaj iz stava 1. tačke 3. ovog člana.
 - (4) Primjena odredbi iz st. 1., 2. i 3. ovog člana ne isključuje obaveznost primjene drugih upravnih mjera i radnji propisanih ovim zakonom i drugim propisima.

XIV – PRELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Priznavanje stečenih zvanja

Član 143.

(1) Lica koja su stekla određena naučna i stručna zvanja zadržavaju pravo njihovog korišćenja u skladu sa propisima prema kojima su ih stekli.

(2) Lica iz stava 1. ovog člana mogu tražiti od visokoškolske ustanove u kojoj su stekli ta zvanja da im u postupku i pod uslovima predviđenim ovim zakonom i Statutom visokoškolske ustanove, odnosno njene organizacione jedinice izda ispravu (uvjerenje ili diplomu) o ekvivalenciji prije stečenog akademskog naziva s novim akademskim nazivima.

(3) Ako je ustanova (univerzitet, fakultet, umjetnička akademija, visoka škola, viša škola) na kojoj je stečeno naučno i stručno zvanje prestala sa radom, Ministarstvo će odrediti visokoškolsku ustanovu koja će postupiti u skladu sa st. 2. ovog člana.

(4) Lica iz stava 1. ovog člana imaju pravo i na izdavanje dodatka diplomi.

Član 144.

Doktorat nauka stečen prema propisima koji su bili na snazi prije stupanja na snagu ovog zakona istovjetni su sa doktoratima nauka stečenim prema ovom zakonu, pa osobe koje su ih stekle imaju ista prava kao i osobe koje su doktorat nauka stekle prema ovom zakonu.

Status nastavnika i saradnika

Član 145.

(1) Lica izabrana u akademska zvanja (nastavnici i saradnici) koja ta zvanja imaju na dan stupanja na snagu ovog zakona, zadržavaju ta zvanja.

(2) Ako ovaj zakon ili propisi koji su važili prije njegova stupanja na snagu za zatečena zvanja ili radna mjesta zahtijevaju reizbor ili izbor u više zvanje, reizbor ili postupak izbora u isto zvanje biće sproveden u roku koji je predviđen propisom prema

kojem je izbor izvršen uz zadržavanje zvanja do vremena na koje su birani. Ukoliko tim propisom nije predviđen rok, izbor ili reizbor biće sproveden u roku predviđenim ovim zakonom i koji se računa od dana njegovog stupanja na snagu. U svakom slučaju, reizbor ili izbor biće primijenjen prema odredbama ovog zakona.

(3) Izbori u akademska zvanja početi prema odredbama propisa koji su vrijedili prije stupanja na snagu ovoga zakona biće završeni prema tim propisima najkasnije u roku od godinu od dana stupanja na snagu ovog zakona.

(4) Prosvjetna inspekcija sprovede nadzor nad zakoništoću izbora nastavnika i saradnika na svim visokoškolskim ustanovama u roku od godinu od dana stupanja na snagu ovog zakona

(5) Nastavniku i saradniku za koga se utvrdi da nema izbor ili reizbor u skladu sa zakonom, prestaje radni odnos.

Status studenata

Član 146.

(1) Studenti upisani na dodiplomski i postdiplomski studij na dan stupanja na snagu ovog zakona imaju pravo da završe studij prema nastavnom programu i uslovima koji su važili prilikom upisa u prvu godinu studija i da steknu odgovarajući stručni, odnosno naučni naziv prema propisima koji su vrijedili prije stupanja na snagu ovog zakona.

(2) Visokoškolske ustanove mogu ograničiti trajanje prava na završetak studija prema stavu 1. ovoga člana na određeni broj godina, ali ne na manji broj godina od onoga koji je studentu ostalo do završetka studija prema programu prema kojem je počeo studij uvećan za dvije godine.

(3) Nakon uvođenja studija prema ovom zakonu studenti iz stava 1. ovoga člana koji ne dovrše studij prema starom studijskom planu i programu mogu studij nastaviti prema ovom zakonu i na njemu utemeljenom nastavnom programu u skladu sa statutom visokoškolske ustanove.

(4) Studenti iz stava 1. ovoga člana mogu se uključiti u studijske programe koji se organizuju u skladu sa ovim zakonom, na način i pod uslovima utvrđenim statutom visokoškolske ustanove.

Član 147.

(1) Studenti kojima je na temelju prijašnjih propisa odobrena tema za izradu doktorskog rada bez doktorskog studija, imaju pravo odbrane doktorskog rada i sticanja doktorata nauka prema propisima koji su vrijedili do stupanja na snagu ovog zakona u roku od pet godina.

(2) Ministarstvo će u roku od mjesec dana od stupanja Zakona na snagu, donijeti akt kojim će se utvrditi sticanja akademskog zvanja doktora u visokoškolskim ustanovama koje su ispunjavale uslove za dodjelu tog zvanja prema propisima koji su važili prije usvajanja ovog zakona.

Status visokoškolskih ustanova

Član 148.

(1) Visokoškolske ustanove koje su prije stupanja na snagu ovog zakona dobile dozvolu za rad Ministarstva, smatraju se licenciranim i akreditovanim, danom

stupanja na snagu ovog zakona. Fakulteti iz stava 1. ovog člana koji nisu članice univerziteta, dužni su da promijene status u roku od godinu dana od stupanja ovog zakona na snagu. Fakultet će dobiti saglasnost nadležnog ministarstva da nastavi rad kao univerzitet ili visoka škola, u roku od tri mjeseca od dana podnošenja novog statuta ili promijenjenog statuta kojim je utvrđena organizacija u skladu sa članom 12. ovog zakona.

(2) Visokoškolska ustanova koja je organizovala postdiplomski studij za sticanje naučnog stepena magistra nauka, da bi mogla da završi početni studij, dužna je da u roku od godinu dana od dana stupanja na snagu ovog zakona, ispuní uslove za akreditaciju i dobijanje licence za drugi ciklus, propisane ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu njega.

(3) Visokoškolska ustanova može organizovati treći ciklus (doktorske studije) kada dobije akreditaciju i licencu u skladu sa ovim zakonom i podzakonskim aktima donesenim na osnovu njega.

Status odjeljenja van sjedišta

Član 149.

(1) Sva odjeljenja van sjedišta, koja imaju visokoškolske ustanove (univerziteti, fakulteti) prestaju sa radom do 01. septembra 2006. godine, ako ne dobiju posebno odobrenje Ministarstva za rad van sjedišta.

(2) Prosvjetna inspekcija će po službenoj dužnosti zabraniti rad visokoškolskoj ustanovi (univerzitetu, fakultetu) koja obavlja rad suprotno st. 1. ovog člana.

(3) Visokoškolska ustanova kojoj bude zabranjen rad prema st. 2. ovog člana, gubi licencu i akreditaciju utvrđene u st. 1. u čl. 148. ovog zakona.

Status viših škola

Član 150.

(1) Više škole koje su dobile rješenje o ispunjenosti uslova za početak rada i obavljanje djelatnosti do stupanja na snagu ovog zakona nastavljaju da rade, ali bez mogućnosti upisa novih studenata poslije školske 2006/2007. godine.

(2) Viša škola je dužna da podnese zahtjev za promjenu statusa najkasnije u roku od godinu dana.

(3) Viša škola koja dobije saglasnost nadležnog ministarstva nastavlja da radi kao visokoškolska ustanova, u skladu sa dozvolom za rad.

Član 151.

(1) Studenti upisani na više škole i studijske odsjeke u dvogodišnjem trajanju prije stupanja na snagu ovog zakona imaju pravo da završe početni studij po nastavnom planu i programu koji je važio u vrijeme njihovog upisa, u roku koji je utvrđen statutom tih ustanova.

(2) Navedene ustanove mogu ograničiti trajanje prava na završetak studija prema stavu 1. ovog člana na određeni broj godina, ali ne na manji broj godina od onoga koji je studentu ostalo do završetka studija prema programu prema kojem je počeo studij uvećan za dvije godine.

Primjena odredbi o finansiranju

Član 152.

U prelaznom periodu, od stupanja ovog zakona na snagu do 30. septembra 2007. godine, fakulteti koji već imaju status pravnog lica u skladu sa sadašnjim propisima mogu taj status zadržati nezavisno od visokoškolske ustanove, a javni fakulteti ne mogu stvarati finansijske obaveze izvan naznačenog prelaznog perioda.

Rok za donošenje podzakonskih propisa

Član 153.

Propisi za sprovođenje ovog zakona iz čl. 7. st. 6, čl. 18. st. 5. i čl. 138. st. 4, donijeće se najkasnije u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 154.

Visokoškolske ustanove će uskladiti svoje statute i druge opšte akte iz čl. 26. st. 4, čl. 41. st. 2, čl. 42. st. 6, čl. 47. st. 3, čl. 82. st. 2. i čl. 101. st. 4, nužne za usklađivanje svoje organizacije s ovim zakonom u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona.

Član 155.

Ovaj zakon ne odnosi se na teološke fakultete, visoke teološke škole i teološke akademije i Visoku školu unutrašnjih poslova. Ove institucije i Visoka škola unutrašnjih poslova mogu biti u sastavu univerziteta, što se reguliše posebnim ugovorom.

Član 156.

Integrisanje visokoškolskih ustanova i organizacija studija završiće se prema odredbama ovog zakona najkasnije do 1. oktobra 2007. godine.

Član 157.

Zakon kojim će se urediti finansiranje javnih visokoškolskih ustanova će se donijeti u roku od 6 mjeseci od dana stupanja ovog zakona na snagu.

Primjena pojedinih odredbi

Član 158.

Visokoškolske ustanove su dužne do 1. oktobra 2007. godine u skladu sa ovim zakonom:

- a) uskladiti svoju organizaciju;
- b) donijeti nove nastavne planove i programe, odnosno studijske programe;
- v) uvesti ECTS sistem i primjenti odredbe koje se odnose na cikluse visokog obrazovanja.

Prestanak važenja

Član 159.

Stupanjem na snagu ovog zakona prestaju da važe Zakon o Univerzitetu ("Službeni glasnik RS" br.12/93, 14/94, 99/04 i 92/05) i Zakon o višim školama ("Službeni glasnik RS", broj 13/94).

Stupanje zakona na snagu

Član 160.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u "Službenom glasniku Republike Srpske".

Broj: 01-1065/06
Datum: 19. jula 2006. godine

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

mr Igor Radojičić